

Ebba Brahe skola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Johan Hesselgren Sollentuna kommun
Marie Johansson Sollentuna kommun

Veckorna v.42, 2019

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Grundskola

Antal elever	390
Årskurser	F-9
Regi (ev fristående huvudman)	Ebba Brahe skola AB
Ev profil/inriktning	
Antal lärare varav antal legitimerade	22/27
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	1/12

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

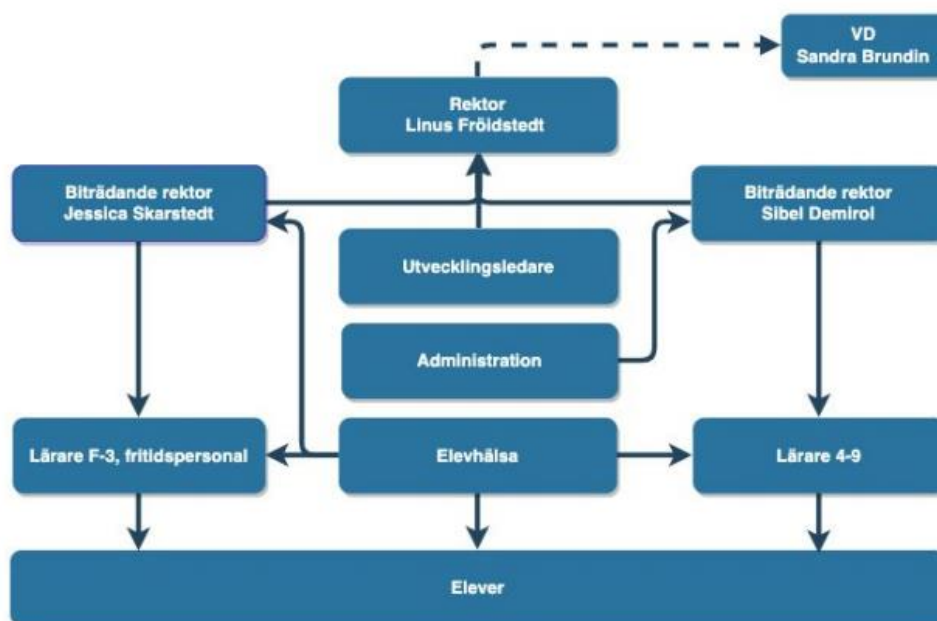
Vi var två observatörer som besökte skolan under fyra dagar 14/10-17/10-2019. Vi besökte alla klasser och alla ämnen. Inför observationen delgav rektorn oss adekvata dokument. Totalt genomfördes 35 klassrumsobservationer av olika längd. I början av observationen intervjuades rektor och så gjordes även i slutet. Båda biträdande rektorerna intervjuades, två av tre utvecklingsledare, kurator, speciallärare och specialpedagog. Spontana intervjuer genomfördes med 20 lärare och samtal med lika många. Vi pratade med fritidspersonal och förskoleklassernas pedagoger. Även elevrådet på mellanstadiet och högstadiet intervjuades. Under de fyra dagarna skedde det många spontana samtal med elever i alla åldrar.

Sammanfattning

Ebba Brahe skola är en skola med höga förväntningar på både personal och elever. Skolans ledord är kärlek till lärande. Skolans vision är en hög akademisk strävan, studiero och trivsel. Personal och elever uttrycker att de är mycket nöjda med sin skola och som observatör upplever vi ett stort välkomnande och öppenhet. Värdegrundsarbetet genomsyrar hela skolans atmosfär. Eleverna upplever sig trygga och under lektionstid råder det god arbetsro. Grunden till den stabilitet som vi upplever finns på skolan ligger i den tydliga organisationen. Bilden nedan beskriver Ebba Brahe skolas organisation på ett bra sätt.

EBBA BRAHE

Organisation

Skolans främsta styrka är hur ledningen jobbar med visionen, värdegrunden och organisationen. Organisationens på skolan präglas av hög systematik inom värdegrundsarbete, kunskapsuppföljning och pedagogiskt utvecklingsarbete.

En annan styrka är arbetet med betyg och bedömning. Alla pedagoger och elever är väl insatta i hur bedömningen görs och vad som krävs för de enskilda betygen och omdömena.

Det främsta utvecklingsområdet är elevernas möjlighet att påverka undervisningens innehåll, arbetet med IKT och anpassningar för eleverna.

Normer och värden

Ebba Braheskolan präglas av ett varmt välkomnande och en trivsam trygg miljö. Alla elever och vuxna hälsar på varandra på ett naturligt sätt. Rektor står i dörren och säger god morgon till alla. Vi möts av klassisk musik i högtalarna.

Värdegrunden är väl förankrad både hos elever och personal genom deras värdeord, hjälpsamhet, ärlig, lärd, självständig och ambitiös. Första bokstaven i varje ord bildar ordet hälsa som finns i alla klassrum.

Värdeorden genomsyrar hela skolan och den dagliga verksamheten. Arbetet med att internalisera orden i skolan sker kontinuerligt på klassråd, på mentorstid och under morgonsamling. Eleverna får uppdrag att visa förståelse för dessa, vilket senare kan ge

utmärkelser till enskilda elever och klasser. Utmärkelserna delas ut i skolans aula under högtidliga former. Utdelningen av priserna sker på de olika morgonsamlingarna för respektive stadie. Lågstadiet har morgonsamling en gång per vecka och mellan/högstadiet var tredje vecka.

All personal på Ebba Braheskolan har ett respektfullt förhållningssätt gentemot eleverna. Det råder en god stämning bland eleverna. Man önskar god morgon och hälsar artigt på de vuxna. Många elever uttrycker att de trivs bra på skolan och att de känner sig trygga.

Ett årshjul är under utarbetande. Det är ett långsiktigt arbete och ledningen vill att årshjulet förankras ordentligt hos personalen. I skolans likabehandlingsplan beskrivs rutinerna kring värdegrundsarbetet. Under läsåret genomförs enkäter med vårdnadshavare, elever och personalen som tillsammans med kunskapsresultat och andra utvärderingar mynnar ut i en handlingsplan för verksamheten.

Utveckling och lärande/kunskaper

Ebba Braheskolan är en skola som har stort fokus på lärande. Ett utav skolans ledord är "kärlek till lärande" något som märks av i samtal med både personal och elever. Alla lektionerna inleds redan i korridoren då eleverna ställer upp på led för att sedan gå in i klassrummet där de ställer sig bakom stolarna. På det här viset minskas "start upp" tiden och läraren kan sätta igång direkt. Lektionerna har en tydlig struktur med mål och syfte. Ofta skriver lärarna dessa på tavlan i början av lektionen. Vid observationerna så sker det sällan en uppföljning eller utvärdering av detta i samband med lektionsavslut. Eleverna på alla stadier säger att de är mycket nöjda med undervisningen och med sina lärare.

Variation i undervisningen förekommer i viss utsträckning. Olika arbetsmetoder och arbetssätt som främjar arbetet mellan elever förekommer till viss del. Det förekommer i hög grad i de praktiskt/estetiska ämnena än i de teoretiska ämnena. Under våra observationer ser vi få exempel på ämnesövergripande arbete. Vid samtal med pedagoger förstår vi att det är något som sällan förekommer

Eleverna på Ebba Brahe har god tillgång till datorer och paddor för att utveckla sin digitala kompetens. Under vår observation används de digitala verktygen sparsamt. Vid de få tillfällen de används har det varit för att söka information, extrauppgift eller för de elever som inte klarar av att skriva för hand. I de dokument som vi har tagit del av nämns inget kring skolans tankar om IKT eller hur digitala hjälpmedel ska stödja undervisningen.

I hög grad råder ett tillåtande klimat och förståelse för varandras olikheter. Under ämneshandledningen får elever med extra behov möjlighet att befästa och förstärka sina kunskaper tillsammans med en pedagog. Även klasskamrater utan extra behov är välkomna. Eleverna upplever lärarna som tillgängliga och att det är lätt att få hjälp. En vanlig kommentar är "att här får vi lära oss".

Förskoleklassen har under vår observation flyttat till nya lokaler i en paviljong. Vi besöker den och allt är mycket nytt och fräscht. Det är svårt att se själva verksamheten eftersom flytten har pågått under vårt besök. Klassrummen liksom i övriga skolan är inredda med bänkar i rader vilket begränsar möjligheten till samarbete mellan eleverna. Pedagogerna berättar att de arbetar med matte, svenska och praktiskt arbete under dagen. De använder också naturen och gör vissa studiebesök på olika ställen. Ett exempel på detta är ett besök till tekniska museet under tisdagen. Klasserna har läromedel i svenska, matte och läxböcker.

Specialpedagogen på skolan håller på att upprätta rutiner för elever med behov av särskilt stöd. Lärarna skriver åtgärdsprogram med stöd av specialpedagog. Vi ser inte många anpassningar i klassrummen, men specialpedagog berättar att det är under implementering. Vidare arbetar specialpedagogen med handledning av personal.

På skolan finns en kurator på halvtid som arbetar med enskilda elever, vårdnadshavare och deltar i elevvårdskonferenser. Kurator har också ett samarbete med skola, socialförvaltningen, polis och fritidsnämnden i kommunen.

Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande

Eleverna på skolan får i viss utsträckning ta ansvar för sitt egna lärande. Kommunikationen på SchoolSoft är en del av detta. Alla elever har tillgång till ämneshandledning 60 minuter per vecka och har ansvar för sina läxor. Andra exempel på hur eleverna får möjlighet att utveckla sitt ansvarstagande för skolmiljön är att ha pysslingar varje dag som torkar bord i matsalen och delar ut material under lektioner. På högstadiet kan eleverna påverka mängden prov per vecka och bestämma Spotifylista. Flickor och pojkar ges samma utrymme i undervisningen. I själva undervisningssituationen ser vi få eller inga former av elevinflytande och detta får vi till stor del bekräftat av elever som vi pratat med.

Det finns väl fungerande former och rutiner för klass- och elevråd. Elever som representerar elevrådet berättar att de är mycket nöjda med hur elevrådet fungerar och att de har möjlighet att påverka och blir lyssnade på. De berättar vidare att de främst tar upp praktiska saker som berör skolmiljö och mat.

Under morgonsamling premieras elever som tar ansvar för sitt uppträdande och skolarbete genom att belönas med en utmärkelse. Hela klasser belönas också.

Under fritidsverksamheten har eleverna möjlighet att själva välja aktiviteter utifrån en förutbestämd planering. På fritidsklubben deltar eleverna i utformningen och val av aktiviteter.

Bedömning och betyg

Skolan använder sig av SchoolSoft för kommunikation med elever och vårdnadshavare. Den används för bland annat schema, närvaro, planering av skolarbete, återkoppling och bedömning. Elevernas kunskapsutveckling förmedlas via skolans lärplattform där pedagogerna bedömer hur långt eleverna har kommit i förhållande till kunskapsmålen. Vid

IUP-samtalen informeras både föräldrar och elever om elevens nuvarande kunskapsläge. Individuella mål upprättas i en IUP. Dessa följs sedan upp i arbetet och en avstämning sker genom ett telefonsamtal till vårdnadshavaren. Detta sker en gång på hösten och en gång på våren.

I samtal med rektor och på lärarmöte så betonas vikten av att jobba formativt. Det genomförs inte några summativa prov, utan proven betraktas som formativ. Proven är således ett sätt att mäta elevens kunskapsnivå för att sedan kunna gå vidare. Under besöken ser vi sällan exempel på ett formativt arbetssätt. Exempel på formativa arbetssätt som observeras är exempelvis under en SO-lektion på högstadiet då de gjorde ett diagnostiskt prov för att få insikt om sin nuvarande kunskapsnivå inför provet. I engelskan på mellanstadiet använde sig läraren av en exit-ticket, en biljett som ger eleven rätt att lämna klassrummet om hen kan besvara lärarens fråga/frågor som rör lektionen eller något som nyss har gått igenom. På detta sätt kan läraren se hur mycket eleverna har tagit till sig av genomgången material. Läraren använde sig även av tummen upp, tummen ned för att checka av nivån och förståelse av instruktion.

För att säkra en likvärdig och rättssäker bedömning av de nationella proven har skolan upprättat väl utformade rutiner. Pedagoger med adekvat ämnesbehörighet på skolan rättar de nationella proven. Lärare får inte rätta egen klass utan rättar alltid andras klasser. Detta gäller för åk 3, åk 6 och åk 9. Lärarna har en hög kunskapsnivå kring bedömning och kriterier. På de gemensamma lärarmötena har bedömning varit ett återkommande tema.

Fritidshemmet

Fritidshemmet har en väl fungerande organisation och verksamheten erbjuder möjlighet att prova olika aktiviteter dagligen. De har en prova på dag en gång per månad då nya aktiviteter presenteras och vissa av dessa håller fritidsklubben i. Olika pedagoger berättar för oss om verksamheten. Det är svårt för oss att observera på grund av att hela fritidsverksamheten befinner sig i en omstrukturering, främst med lokaler. Elever bekräftar bilden för oss. Förskoleklassen flyttar ut till egna lokaler och fritidshemmet och fritidsklubb tar över deras lokaler. Pedagogerna har mötestid varje vecka både enskilt och tillsammans. De uttrycker dock att ibland hinner de inte få planeringstid. Från och med i år är fritidshemmet också representerat i klasskonferenserna på skolan vilket upplevs positivt.

En pedagog berättar att fritidshemmets verksamhet vilar på läroplanen och de sju förmågorna. I dagsläget finns bara en pedagog med adekvat utbildning. Ett arbete pågår med vidareutbildning för de övrig i personalgruppen.

Vi ser inte någon involvering av fritidsverksamheten under skoldagen mer än de fysiska personerna. Fritidspersonal och lärare har lite tid att samplanera framkommer i samtal.

Eleverna har till viss del inflytande över arbetsätt då de individuellt får välja olika aktiviteter utifrån förutbestämda områden. Alla eleverna som vi pratar med på fritidshemmen säger att de trivs och mår bra på fritids.

På skolan finns också en fritidsklubb för årskurserna 4-6. Det finns ett fungerande samarbete med fritidsverksamheten i den dagliga verksamheten, detta inkluderar lov. På klubben har eleverna varje dag valmöjligheter och kan också påverka dess innehåll.

Styrning och ledning

Skolan startade sin verksamhet 2017 och skolledningen är inför detta läsår till stora delar ny. Trots den korta tid som skolan har funnits och med den till stora delar ny ledning så finns väldigt mycket på plats. Tillsammans med personal har det skapats en väl fungerande organisation med hög systematik inom värdegrundsarbete, kunskapsuppföljning och utvecklingsarbete. Skolan har en hierarkisk organisation med VD, rektor, två biträdande rektorer och tre utvecklingsledare. Utvecklingsledarnas roll är att driva skolans spetsområden som är värdegrunden, svenska och matematik.

Det finns en tydlig vision som vilar på tre pelare; Hög akademisk strävan, studiero och skolanda. Målet är att alla elever ska lämna skolan med höga ambitioner. Ledningen visar tydligt att detta är inte bara en vision utan även deras ambition. Det börjar redan på morgonen då rektor hälsar eleverna välkomna och fortsätter med återkommande klassrumsbesök från ledningen, individuella samtal med personal, utvecklingsplaner för medarbetarna, uppföljning av dessa, möten och intern vidareutbildning av personal,

Många i personalen visste redan vid anställning vad som gällde när de började jobba på skolan och har på så sätt på förhand godkänt skolans vision. De pedagoger som vi samtalar med uttrycker att skolans ledning fungerar bra då ledningen bidrar till att förmedla och tydliggöra den vision som skolan har. Det finns en känsla hos personalen att det finns en tydlig plan för hur skolan ska nå sin vision och sina mål.

Skolan har väl utarbetade rutiner för överlämningar inom skolan och mellan skola och förskola. På våren har skolan en "nya elevers dag" då samtliga förskolor ges möjlighet till samverkan med Ebba Braheskolan. Direkta överlämningar från andra skolor sker vid behov.

Bedömning i skala¹

---

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

Grundskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,5
Utveckling och lärande/Kunskaper	3
Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande	2,7
Bedömning och betyg	3,2
Fritidshem	3
Styrning och ledning	3,5

Starka Sidor

Det finns en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland personal och elever (Normer och värden)

Beskrivning;

I verksamhetsplanen finns det en tydlig värdegrund beskriven. Personalen har jobbat aktivt med värdeorden. I klassråd, elevråd, morgonsamling och under lektionstid bedrivs ett arbete med dessa. Under intervjuer med personal och elever lyfts detta arbete fram.

Bedömning:

I mycket stor utsträckning finns en värdegrund väl förankrad i verksamheten. Ett arbete som fortgår kontinuerligt.

Skolans systematiska arbete säkrar en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning (Betyg och bedömning)

Beskrivning: Det finns tydliga rutiner vid rättning av nationella prov som säkerställer en rättvis, allsidig och rättssäker bedömning. I verksamhetsplanen anges många och återkommande avstämningar kring elevens aktuella kunskapsnivå vilket ger lärarna ett stort betygsunderlag. I samtal med pedagogerna framgår det att medvetenheten kring de olika betygskriterierna är väl kända.

Bedömning:

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Arbetet med likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning håller en mycket hög kvalitet.

Ledningen har kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet (Styrning och ledning)

Beskrivning: Rektor och ledningsgrupp genomför kontinuerliga observationer av pedagogerna. Observationerna utgår från en speciell mall och är också grundande för medarbetarsamtal. Det sker regelbundna enkäter bland elever och vårdnadshavare som följs upp. Många konferenser behandlar pedagogiska frågor.

Bedömning:

Ledningen visar goda lösningar och förhållanden som visar att de har kommit långt i sin strävan att få en enhetlig pedagogisk kvalitet.

Utvecklingsområden

Eleverna ges förutsättningar för att utveckla digital kompetens (Utveckling och lärande/kunskaper)

Beskrivning: Bland de dokument som vi får finns det ingen plan kring IKT. Från årskurs fyra har alla en dator, trots det förekommer användning av datorer väldigt sparsamt. På skolan är IKT inte ett prioriteringsområde. Det märks i klassrummen, i samtal med rektor och utvecklingsledare.

Bedömning:

Verksamheten har stora utvecklingsbehov.

Det finns förankrade strategier och metoder för anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd för eleverna (Utveckling och lärande/kunskaper)

Beskrivning: I de klassrum som vi besökt finns det sparsamt med olika typer av anpassningar. Vid ett tillfälle används hörselkåpor. I många klassrum finns schema med bildstöd. Möbleringen i klassrummen inbjuder heller inte till anpassningar och olika arbetssätt.

Bedömning:

Anpassningar finns i viss utsträckning på skolan.

Undervisningen stimulerar elevernas förmåga och vilja till ansvara och inflytande

Beskrivning:

Det har varit sparsamt med elevinflytande på de lektioner som vi har observerat. Lektionerna följer samma mönster. Lärare instruerar, elever gör. I samtal med eleverna verifieras den bilden. Den påverkan som finns sker genom klassråd och elevråd. Genom ämneshandledning får eleverna möjligheten att ta ansvar.

Bedömning:

Elevernas inflytande finns i viss utsträckning. Undervisningssituationen inbjuder i begränsad utsträckning till eget ansvar och elevinflytande.

Jämförelse med tidigare observation

Ingen tidigare rapport är genomförd.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skollidare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skollidare samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>

(2017-08-24)

Jarlabergs förskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Siv Kevin Sollentuna kommun
Linn Jansdotter Sollentuna kommun
Vecka 43 2019

(2017-09-01) Datum rapport

VÅGA VISA

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts

Sammanfattning

Resultat per målområde

Bedömning i skala

Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Jarlabergs förskolor

Antal barn	67
Antal avdelningar	5
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	En del är språkförskola
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	15 7 fsk-lärare

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Jarlabergs förskolor den 21 och 22 oktober 2019. Förskolans samtliga grupper observerades. Vi deltog vid aktiviteter såväl inne som ute, samlingar och måltider. Planerade samtal genomfördes med tf rektor samt 4 pedagoger och 1 pedagog från Språkförskola. Spontana samtal förekom med andra pedagoger och med barnen. Avslutningsvis hade vi ett samtal med tf rektor. De dokument vi tagit del av har tillsammans med observationen legat till grund för våra reflektioner och bedömningar i rapporten.

Sammanfattning

Jarlabergs förskola är i samma byggnad som Jarlabergsskolan, de delar matsal, idrottshall med skolan. Förskolan ligger i bostadsområdet i Jarlaberg i Nacka i närheten av naturområden. Den drivs som en kommunal förskola. I enheten ingår en Språkförskola som tar emot barn från hela Stockholms län.

Det finns en gemensam och förankrad syn på värdegrundsarbete bland pedagogerna och ett medvetet värdegrundsarbete med barnen. Under vår vistelse ser vi att pedagogerna använder stopp-handen och uppmuntrar barn att säga stopp.

Lärmiljön erbjuder olika material och utmaningar i lek och aktivitetsmaterial samt i skapande material. Barnen har tillgång till och möjlighet att göra val utifrån deras intresse, enskilt eller i grupp. Den pedagogiska verksamheten har i liten utsträckning fokus på undervisning som målstyrd process. Det finns till viss del ett utvecklat kollegialt lärande. Barnen ges begränsade möjligheter att ta del av sitt lärande och ha inflytande i verksamheten utifrån den planering som görs då den pedagogiska dokumentationen till stor del saknas.

Resultat per målområde

Normer och värden: Det finns en gemensam och förankrad syn på värdegrundsarbete bland pedagogerna och ett medvetet värdegrundsarbete med barnen. Några avdelningar arbetar med "Kompisböckerna av Linda Palm". Material, miljö och pedagogernas positiva och närvarande förhållningssätt skapar trygghet och självförtroende. Det råder i många fall arbetsro och ett respektfullt förhållningssätt. I verksamheten ser vi många goda exempel på när barnen delas in i mindre grupper när det sker undervisning. Under vår vistelse ser vi att pedagogerna använder stopp-handen och uppmuntrar barn att säga stopp.

Omsorg, utveckling och lärande: Lärmiljön på förskolan är tillgänglig och är varierande, tydlig med sina rum i rummet och utmanar och stödjer i ganska stor utsträckning såväl lek som utveckling och lärande.

Verksamheten strävar efter att utgå från barns behov, intresse och erfarenheter, vi ser enstaka tillfällen med planerad och strukturerad undervisning med koppling till läroplanen. Omsorg, omvårdnad, fostran och lärande bildar i relativt stor utsträckning en helhet, men det finns fler möjligheter till lärande i rutinsituationer som t.ex. matsituationer och vid av- och påklädning.

Pedagoger uppmuntrar barnen ofta att klara av nya utmaningar, att arbeta såväl enskilt som i grupp och i sin sociala utveckling med stöttning och struktur av pedagoger. Digitala verktyg ingår i ganska stor utsträckning som ett naturligt inslag i verksamheten, men är på gång att utvecklas och fördjupas vidare berättar pedagoger.

Genom lek, rörelse och skapande får barnen i relativt stor utsträckning utveckla sin kreativitet. Både på gården och i närområdet utmanar barnen i stor utsträckning sin motorik, kroppsuppfattning och koordination.

Barnen dokumenteras, det som saknas är en djupare reflektion och analys av aktiviteterna utifrån uppdraget. Vårdnadshavare ges möjlighet att ta del av dokumentationen som finns uppsatt på väggarna samt vid utvecklingssamtal och genom InfoMentor. InfoMentor för förskolan är ett verktyg som gör det möjligt att dokumentera, reflektera och kommunicera mellan pedagogerna och till vårdnadshavarna. Dokumentationen uppdateras kontinuerligt av pedagogerna.

Barnen utmanas i ganska stor utsträckning i såväl språk, matematik, teknik, naturvetenskap, hållbar utveckling men med ett större fokus på språk och kommunikation på Språkförskolan. Arbetet med barn i behov av särskilt stöd och med annat modersmål förekommer till stor del medvetet.

Barns delaktighet och inflytande:

Barnen ges möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter samt påverka sin situation i ganska stor utsträckning.

Genom den inspirerande, tillgängliga och allsidiga miljön och med hjälp av aktivitetstavlor har barnen möjlighet att göra egna val under dagen. Det förekommer till stora delar tillfällen då barnen får ta ansvar för sina handlingar och för miljön på förskolan. Det finns ganska ofta möjlighet för barnen att träna demokratiska principer.

Styrning och ledning: Den tillförordnade Rektorn har god kunskap om verksamheten och en tydlig och genomtänkt vision för hur arbetet skall utvecklas. Tf Rektor arbetar med att utveckla verksamheten tillsammans med medarbetarna. Det finns en plan för att strukturera upp det systematiska kvalitetsarbete som håller på att uppdateras, där tf rektor har goda kunskaper och försöker driva den framåt. Pedagoger, barn och vårdnadshavare är delaktiga i likabehandlingsplanen. Förskolan har under två år varit med i Läslyftet. Det förekommer ibland föreläsningar som kommunen anordnar som är frivilliga. Pedagogerna har eget ansvar, med stöd från tf rektor, att se över vilka kompetens utveckling som de behöver för att utföra deras uppdrag. Det tycker pedagogerna är bra, tf rektor håller på att se över vilka kompetensutveckling som verksamheten behöver. Det finns inga rutiner för den kollegiala lärande eller samverkan, i viss mån finns det kunskapsutbyte mellan pedagogerna och avdelningarna.

Bedömning i skala²

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,4
Utveckling och lärande	3,0
Barns inflytande	3,2
Styrning och ledning	3,3

---

² **1.0 Stora brister i kvalitet**

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

Lär miljön inomhus är inspirerande, tillgänglig och utmanande (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Miljön erbjuder olika material och utmaningar i lek och aktivitetsmaterial samt skapande material. Barnen har tillgång till och möjlighet att göra val utifrån deras intresse enskilt eller i grupp

Bedömning: Den pedagogiska miljön och barnens möjligheter till val uppvisar goda lösningar

Arbetet i barngrupperna med Värdegrunden (Normer och värden)

Beskrivning: Det finns en gemensam och förankrad syn på värdegrundsarbete bland pedagogerna och ett medvetet värdegrundsarbete med barnen.

Bedömning: Värdegrundsarbete förekommer i stora delar på hela förskolan.

Utvecklingsområden

Samsyn och Kollegialt lärande med fokus på undervisning och målstyrda processer (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Den pedagogiska verksamheten har i liten utsträckning fokus på undervisning som en målstyrd process. Det finns inga rutiner för den kollegiala lärande eller samverkan.

Beskrivning: Det saknas en samsyn på hur undervisningen bedrivs som en målstyrd process med utgångspunkt i läroplanens mål.

Pedagogisk dokumentation. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Det finns i liten utsträckning en pedagogisk dokumentation som ett underlag för uppföljning, utvärdering och planering.

Bedömning: Barnen ges begränsade möjligheter att ta del av sitt lärande och ha inflytande i verksamheten utifrån den planering som görs då den pedagogiska dokumentationen till stor del saknas.

Jämförelse med tidigare observation

Har inte hittat tidigare observation

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Vi har tillsammans med observatörerna och kommunanställda gått igenom rapporten och utefter det har vi planerat vårt arbete med pedagogerna. Alla kommer att få läsa igenom rapporten och sen ha diskussioner i grupper. Vi har redan nu startat upp ett arbete kring undervisning i förskolan där arbetslagen har fått diskutera begreppet, se över sin undervisning och hur de synliggör denna. På detta sätt vill vi skapa en samsyn och lyfta kunskapen om pedagogisk dokumentation. Vi har köpt in böcker om ämnet och kommer att fortsätta detta arbete under våren för att även få in mer kollegialt lärande.

Kommentar till observationens resultat

Vi är stolta över vår verksamhet och är glada att det goda arbete som utförs på förskolan lyfts i rapporten. Då vi har arbetat mycket med värdegrunden och vår lärmiljö så känns det extra bra att observatörerna såg detta under de 2 dagarna som de var här. Utifrån vår självvärdering, observationen och föräldraenkäten så ser vi tydligt att vi tänker lika kring de olika målområdena vilket visar på ett realistiskt tänk och att vi ser samma saker.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Våra utvecklingsområden handlar om att synliggöra vår undervisning samt den pedagogiska dokumentationen, vi har startat upp ett arbete kring detta så att processer lyfts fram och synliggörs för barnen och att vi får en samsyn kring målstyrd undervisning, se ovan.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>

(2017-08-24)

Johannes Petri Skola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:

Ingela Junered Rosén, Upplands Väsby kommun

Lovisa Lantto , Sollentuna kommun

Mary Seger Smedmark, Sollentuna kommun

Vecka 47, 2019

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Resultat per målområde

Bedömning i skala

Starka sidor

Kort om förskolan/skolan

Grundskola

Antal elever	827
Årskurser	F-9 och fritidshem
Regi	Pysslingen
Ev profil/inriktning	-
Antal lärare varav antal legitimerade	56 varav 53 legitimerade
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	13 varav 3 legitimerade (finns ytterligare 2 pedagoger på fritids men de är elevassistent er, ej utbildade)
Övrigt	

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi är tre observatörer som besöker Johannes Petri skola mellan den 18-22 november 2019. Inför observationen tar vi del av dokumentation från skolan samt besöker skolans hemsida.

Vi besöker alla 34 klasser i skolan och vi genomför 53 klassrumsobservationer av varierande längd.

Vi intervjuar rektor och biträdande rektorer i början av observationen och sedan har vi ytterligare ett möte i slutet av observationen. Vi intervjuar också elevhälsoteamet (EHT) bestående av två skolsköterskor, två kuratorer, två specialpedagoger och en skolläkare. Vi intervjuar och samtalar med 25 lärare individuellt eller i grupp. Vi genomför också intervjuer och samtalar med ett flertal elever under veckan samt intervjuar representanter från elevrådet.

Sammanfattning

Vi ser en skola med engagerade pedagoger som har ett respektfullt förhållningssätt och höga förväntningar gentemot sina elever. En av skolans främsta styrkor är arbetet med anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd för eleverna. Elevhälsan utgör en central del av skolan och under föregående och innevarande läsår genomförs det specialpedagogiska lyftet. En ytterligare stark sida är det systematiska kvalitetsarbetet där ledningen tar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten tillsammans med personalen. Vi ser att digitaliseringen behöver utvecklas på skolan och att eleverna i högre grad kan utmanas att nå längre i sin kunskapsutveckling inom digital kompetens. Under våra observationer är datorer och lärplattor i första hand ett skrivverktyg och vi ser inget strukturerat arbete kring digitalisering. Vi ser lärarledda lektioner där läraren i stor utsträckning föreläser eller eleverna arbetar enskilt med skrivuppgifter. Vi observerar få exempel på ämnesintegrering eller innovativa och varierande arbetssätt. Ett annat utvecklingsområde är arbetet med elever med annat modersmål.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Det finns i ganska stor utsträckning en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland personal och elever. Skolan har en vision; *engagemang, glädje och lärande i trygg miljö*, men visionen är dock inte känd av alla pedagoger.

Skolan har en trygghetsgrupp med en vuxen representant från varje arbetslag. Eleverna har även en trygghetsgrupp med representanter från elevrådet samt skolans kurator. Lärarna i trygghetsgruppen planerar övningar som sedan genomförs vid uppstartsdagar och i viss utsträckning på mentorstiden. Arbetet följer skolans årshjul som innehåller olika områden kring värdegrunden. Exempel på detta är att biträdande rektor och kurator pratar med alla 7:or under höstterminen och att kurator är ute och pratar med alla 8:or om sexuellt våld och samtyckeslagen.

Under övriga läsåret finns viss systematik kring hur elever och personal arbetar med värdegrundsfrågor, då det är upp till mentorerna och varje lärare att arbeta med den typen av frågor med eleverna.

Förhållningssättet mellan personal och elever är i hög grad respektfullt och lärarnas förväntningar på eleverna är till stora delar mycket positiva. Vi ser att lärarna går runt och hjälper och stöttar eleverna. Eleverna blir bemötta på ett vänligt och respektfullt sätt.

Kunskaper:

Undervisningen på Johannes Petri skola varierar i kvalitet. Undervisningen är mer likvärdig i F-3. I de högre årskurserna är det upp till varje lärare hur undervisningen planeras och genomförs. Syftet med undervisningen är till stora delar tydlig för eleverna. Under våra klassrumsbesök ser vi i hög grad en tydlig lektionsstruktur uppskriven på tavlan. Eleverna har till stor del tillgång till pedagogisk planering, uppgifter och bedömningsmatriser i Google Classroom. Dock ser vi inte under alla lektioner en tydlig koppling till läroplanens mål.

Vi ser i liten utsträckning olika arbetsmetoder och ämnesövergripande inslag. Eleverna arbetar ofta med traditionella läromedel och skrivuppgifter. I intervjuer med lärare och skolledning lyfts samplanering och ämnesövergripande teman fram som ett utvecklingsområde. Undervisningen stimulerar till viss del samarbete mellan eleverna. Under våra klassrumsbesök ser vi hur eleverna arbetar enskilt, i par och i smågrupper.

En stor del av lärmiljön håller god kvalitet. Vi ser en traditionell möblering på mellan- och högstadiet där inga alternativ erbjuds eleverna än att sitta vid låga bord. Skolan har påbörjat ett utvecklingsarbete kring lärmiljö som drivs av förstelärarna. Nästa steg i detta arbete är att titta på olika sätt att möblera klassrummen så att fler alternativ erbjuds.

Vi ser att eleverna till viss del använder digitala verktyg i form av lärplattor och datorer. De används främst som skrivverktyg för att göra presentationer eller dokumentationer av arbeten. I samtal med elever och pedagoger framkommer att fler digitala aktiviteter genomförs, som exempelvis programmering. Under vår observation i de lägre åldrarna saknas helt användandet av digitala verktyg.

I förskoleklassen får eleverna i hög utsträckning utveckla sin kreativitet genom lek, rörelse och skapande samt utveckla sin förmåga att samtala och kommunicera. Pedagogerna använder närområdet i sin verksamhet.

Eleverna ges till viss del ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Vi ser några exempel på hur eleverna får arbeta med anpassade läromedel och uppgifter framförallt i de lägre åldrarna.

Eleverna får till viss del möjlighet att använda ett kritiskt tänkande och formulera egna ståndpunkter i undervisningen. Detta ser vi exempel på i årskurs 7 där eleverna arbetar med samtal kring etiska dilemman.

Det finns väl förankrade strategier och metoder för anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd för eleverna. Elevhälsoteamet är som ett nav på skolan och har ett gott samarbete mellan de olika professionerna. Det finns tydliga rutiner i hur elever i behov av stöd ska fångas upp och stöttas. Detta är någonting vi ser när vi besöker skolans "studio". EHT arbetar även i stor utsträckning förebyggande. EHT har öppna möten där lärare kan boka in sig för konsultation. Skolan har en studio där elever i behov av särskilt stöd kan arbeta i olika omfattning under skoldagen. Under föregående och innevarande läsår har pedagogerna genomfört Skolverkets fortbildning *Specialpedagogik för lärande*. Ledningen och pedagoger berättar att ett utvecklingsområde på skolan är strategier och metoder för arbetet med elever som har svenska som andraspråk.

Ansvar och inflytande för elever:

Eleverna får i ganska stor utsträckning träna på att ta ansvar för sin arbetsmiljö, genom exempelvis klassrumsvårdar. Under veckan vi är på skolan får eleverna till exempel inreda sina skoltoaletter. Det råder ordning och reda på skolan. Det är fint i klassrummen och i korridorerna. I flera klassrum råder arbetsro medan det till viss del brister i andra klassrum.

Eleverna får i ganska stor utsträckning träna på att ta ansvar för sitt lärande. Vi ser hur elever går in i Google Classroom och tittar på uppgifter och bedömningsmatriser. Vid några tillfällen ser vi hur eleverna arbetar efter förebildsarbeten när de skriver egna texter. Vi hör om hur eleverna har fått formativ återkoppling på hur de kan förbättra och utveckla sina arbeten. I de lägre åldrarna tränas eleverna i att ta ansvar och hålla ordning på sitt material. Det förekommer elevledda utvecklingssamtal på skolan.

Pedagogerna planerar och utvärderar i viss utsträckning undervisningen tillsammans med eleverna. Någon gång kan eleverna påverka arbetssätt och redovisningsformer. Det är däremot mycket ovanligt att eleverna får utvärdera undervisningen. Undervisningen stimulerar elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande i liten utsträckning. Undervisningen är ofta styrd med redan i förväg bestämda uppgifter. Vi ser att alla elever ges lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Det förekommer dock att vissa elever tillåts ta större plats än andra genom att de ropar rakt ut när de vill något eller att läraren fördelar ordet efter handuppräkring. Vissa elevers röster ges då inget utrymme alls.

Eleverna får i relativt god utsträckning utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska grunder då de har klassråd. Elevrådsrepresentanterna väljs genom lottning eller slutna omröstning. I åk 4-6 har eleverna träffats för elevråd ett par gånger som leds av en pedagog. I åk 7-9 är det elevråd var tredje vecka som leds av en pedagog och biträdande rektor. Det finns en tydlig agenda för hur elevrådet ska genomföras. Styrelsen i elevrådet gör ett protokoll och sedan är eleverna indelade i olika fokusgrupper. Eleverna upplever att de blir lyssnade på och att de har viss inflytande i verksamheten. På skolan finns det ett elevskyddsombud som är med på skyddsronder. På fritidshemmen har eleverna stort

inflytande över verksamheten genom fritidsråd. Aktiviteterna eleverna kan delta i är ofta deras egna förslag.

Fritidshemmet:

Eleverna erbjuds en meningsfull fritid genom att verksamheten utgår från elevernas behov, intressen och erfarenheter. Fritids erbjuder ett flertal fasta aktiviteter under veckan, där lek, rörelse och skapande är komponenter.

I viss utsträckning ges eleverna möjlighet till rekreation och vila för hälsa och välbefinnande. På fritidshemmet för de lägre åldrarna har två läsrum inretts för lugnare aktiviteter. Hos de äldre eleverna är det svårare då fritidsklubbens yta minskat och de blivit av med några rum.

Fritidspedagogerna berättar att lärandet på fritidshemmet i hög grad är situationsstyrt då eleverna får välja aktivitet på de fyra olika fritidshemmen. Under lov försöker pedagogerna planera in till exempel museibesök och utnyttja närområdet.

Enligt ledningen är ett utvecklingsområde på skolan att uppnå ett heldagslärande där skola och fritids samspelar. Detta saknas helt under vår observation, vilket även styrks i intervjuer med pedagoger.

Bedömning och betyg:

Skolan använder skolplattformen Schoolsoft för kommunikation med elever och vårdnadshavare. Den används bland annat för schema, närvaro, veckobrev, pedagogiska planeringar och återkoppling av bedömning. Elever uttrycker att de inte använder skolplattformen så ofta, men de vet om att information om bedömning och betyg finns där. Vi ser även ett frekvent användande av Google Classroom där planeringar, uppgifter och bedömningar finns.

Formativ återkoppling är synlig främst i de lägre åldrarna. De äldre eleverna berättar att de får återkoppling från sina lärare och känner till sin bedömning genom Schoolsoft. När de äldre eleverna pratar om sitt eget lärande hör vi dem ibland koppla sitt lärande till kunskapskraven och hur de kan utvecklas i relation till dessa. Elever uppger att de i viss utsträckning får träna på att ge återkoppling på varandras arbeten, men det är ingenting som vi ser under vår observation.

En likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning finns i viss utsträckning. Lärarna samplanerar och sambedömer i varierande grad undervisningen och har till viss del stöd av varandra i olika bedömningar. I vilken grad detta förekommer är beroende av lärarnas förutsättningar, som till exempel hur schemat ser ut. På lågstadiet råder samplanering och sambedömning i hög utsträckning och grupperna är flexibla. Det finns väl fungerande rutiner för bedömning av de nationella proven, där samrättning tillämpas och lärarna inte bedömer sina egna elever.

Styrning och ledning:

Skolledning består av en rektor samt två biträdande rektorer. Det finns även en ledningsgrupp på skolan som innefattar skolledningen och sju arbetslagsledare, samt en utvecklingsgrupp som består av rektor, biträdande rektorer, EHT och förstelärare.

Skolledningens delaktighet i olika arbetsgrupper främjar utvecklingen av verksamheten tillsammans med medarbetare.

Rektor berättar att skolans vision; *engagemang, glädje och lärande i trygg miljö*, har fallit i glömska under många år, men är nu någonting som skolan arbetar efter igen. Ett mål är att visionen ska prägla hela verksamheten.

Rektor och biträdande rektorer är till viss del synliga i den dagliga verksamheten och har i mindre utsträckning kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet. Detta är någonting som både elever och pedagoger bekräftar.

Ledningen tar ett stort ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utvärdera verksamheten tillsammans med skolans personal. Rektor sätter i samråd med pedagogerna upp utvecklingsmål utifrån tidigare analyser. Under läsåret finns det tre tillfällen för avstämning samt en sammanfattande analys i slutet av året. Vid avstämningstillfällena analyseras frånvaro, bedömning och tryggheten på skolan.

Samplanering och ämnesträffar förekommer i viss utsträckning och ser olika ut på skolan. Vi ser ingen tydlig kontinuitet och progression i och mellan årskurser och stadier när det gäller elevernas utveckling och lärande. Vi ser heller ingen likvärdighet inom samma ämne och årskurs på mellan- och högstadiet. Rektor berättar att tid för samplanering finns varannan vecka, men det är upp till varje pedagog att själv förfoga över den tiden.

Det finns en fungerande samverkan inom skolans olika verksamhetsformer där eleverna ges möjlighet att få en trygg övergång till nästa stadie, både inom skolan och fritidsverksamheten.

Bedömning i skala³

Område	Bedömning enl. skala
Normer och värden	3,6
Kunskaper	3,0
Ansvar och inflytande för elever	3,0
Bedömning och betyg	3,3
Fritidshemmet	3,2
Styrning och ledning	3,4

Starka sidor

Personalen har positiva förväntningar på eleverna och stöttar deras självtillit (Normer och värden).

Eleverna blir bemötta på ett vänligt och respektfullt sätt av all personal. Pedagogernas stora intresse för elevernas bästa stöttar deras självtillit och skapar trygghet för eleverna.

Bedömning: Personalens respektfulla bemötande och positiva förväntningar på eleverna präglar verksamheten.

Det finns förankrade strategier och metoder för anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd för eleverna (Kunskaper).

Beskrivning:

Skolan har ett väl fungerande elevhälsoteam samt tydliga dokument och planer för elever i behov av stöd. EHT arbetar även förebyggande med alla elever. Under vår observation ser vi att detta fungerar väl i bland annat "studion".

---

³ **1.0 Stora brister i kvalitet**

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Bedömning: Det finns väl förankrade strategier och metoder för anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd för eleverna.

Ledningen tar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten (Styrning och ledning).

Beskrivning:

Ledningen arbetar systematiskt med att planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten tillsammans med skolans personal. I varje arbetsgrupp på skolan representeras även ledningen.

Bedömning: Det systematiska kvalitetsarbetet håller god kvalitet.

Utvecklingsområden

Eleverna ges förutsättningar att utveckla digital kompetens (Kunskaper).

Beskrivning: Vi observerar att datorer och lärplattor främst används som skrivverktyg och för färdighetsträning. Till viss del används de också till programmering.

Bedömning: Vi bedömer att eleverna i högre grad kan utmanas att nå längre i sin kunskapsutveckling inom digital kompetens.

Undervisningen är varierad med olika arbetsmetoder och ämnesövergripande inslag (Kunskaper).

Beskrivning:

Vid våra klassrumsobservationer ser vi få exempel på utforskande och innovativa arbetssätt i undervisningen. I samtal med pedagoger hör vi att det finns en avsaknad av ämnesövergripande arbete.

Bedömning: I viss utsträckning är undervisningen varierad med olika arbetsmetoder och ämnesövergripande inslag.

Det finns förankrade strategier och metoder för arbetet med elever med annat modersmål (Kunskaper).

Beskrivning:

Under observationer finns ibland stöd för de nyanlända eleverna i undervisningen. Enligt både skolledning och pedagoger behöver arbetet med dessa elever bli mer strukturerat och systematiskt.

Bedömning: Det saknas till viss del förankrade strategier och metoder för arbetet med elever med annat modersmål än svenska.

Det finns fungerande rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna (Styrning och ledning).

Beskrivning:

Samplanering och ämnesträffar förekommer, men ser olika ut på skolan och används i olika utsträckning. Vi observerar på lektioner inom både samma ämne och årskurs olikheter som kan ge olika förutsättningar för elever i olika klasser.

Bedömning: Det finns bristande former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna.

Kommentar från skolans ledning till observationsrapporten

Skolans arbete med observationsrapporten

Kommentar till observationens resultat

Till stor del överensstämmer de resultat som framkommit i observationsrapporten med det som vi på skolan själva ser som våra styrkor och utvecklingsområden. Vi är stolta över att det som vi själva ser som en av skolans stora styrkor också framkom i observationsrapporten, nämligen relationerna mellan lärare och elever och elever emellan. Trygghetsarbetet är viktigt för oss på JP och det är roligt att se att det också märks när andra kommer till skolan.

Vi har också under de senaste åren arbetat mycket med systematiken kring kvalitetsarbetet och även det är roligt att se att det märks även utåt.

Våra förbättringsområden utifrån rapporten är till stor del också sådant som är bekant för oss. Vi har gjort mycket de senaste åren för att utveckla vårt arbete med våra nyanlända elever, men har fortfarande en bit att gå innan vi är där vi vill vara. Vi har en väl utbyggd undervisning i svenska som andraspråk och har studiehandledning till elever med annat modersmål, men behöver arbeta vidare med att se hur vi kan prioritera timplanen för de elever som ännu inte har svenska språket med sig för att möjliggöra ytterligare tid till undervisning i svenska som andraspråk.

Vidare var ett av våra förbättringsområden att arbeta mer ämnesövergripande samt mer enhetligt ämnesvis i en och samma årskurs. Ett utvecklingsarbete kring det ämnesövergripande arbetet ligger vi i startgroparna med redan sedan tidigare och kommer därmed inte att vidta någon ytterligare åtgärd utan fortsätta med tidigare lagd plan. Med hjälp av observatörernas kommentarer kommer vi dock att förändra vårt upplägg för samplanering och tydligare styra den ämnesvisa planeringstid som finns så att vi säkrar att lärare som undervisar i flera olika ämnen inte går miste om ämnesplaneringstid pga att ämnen krockar. Användning av digitala hjälpmedel var också något som observatörerna hade önskat se mer av och på ett mer varierat sätt. På JP har alla elever från årskurs 6 och uppåt egna datorer och under årskurs 6 finns klassuppsättningar av iPads och datorer som eleverna kan använda. Under den period observatörerna var hos oss var hela lågstadiets iPads på service, vilket innebar att dessa inte syntes till alls. Detta undantaget har skolan sedan mitten av höstterminen gjort ett omtag kring användandet av digitala hjälpmedel. Datorerna används även sedan tidigare dagligen i undervisningen, men vi vill fortsätta utveckla vad de digitala hjälpmedlen kan användas till för att bidra till ökat lärande och har under slutet av

höstterminen tillsatt en IKT-ansvarig, en roll som varit vakant under en period, som ska hjälpa pedagogerna driva utveckling, få nya idéer och inspiration samt stötta pedagogerna i användandet av digital teknik i undervisningen.

Förbättringsområden i observationsrapporten

I observationsrapporten kan man läsa om heldagslärandet som någonting som saknas helt på skolan. Vi vill poängtera att heldagslärandet är ett arbete som bedrivs i åk F-3 och innebär att all i personal i en årskurs arbetar kring alla elever i årskursen för att skapa ett sammanhang och en samlad dag för alla elever. Efter att ha pratat med personalen så tror vi att det har blivit en missuppfattning kring de frågeställningar som kom från observatörerna. Varje vecka arbetar årskurslagen kring dessa frågor och samverkan mellan fritids och lärare är en naturlig del av alla skoldagar.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitet-forskola-skola/vaga-visa/>

2019/2020

Järla skola

Nacka

Observationen genomfördes av:
Anna Natéus, Upplands Väsby kommun
Mary Seger Smedmark, Sollentuna kommun
Pia Eneström, Danderyds kommun
Åsa Tegsten, Sollentuna kommun

Vecka 43, 2019

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Grundskola

Antal elever	ca 700
Årskurser	F-6
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	Järlaklasser och Nacka musikklasser 4-6
Antal lärare varav antal legitimerade	ca. 40 ca. 40
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	25 8 samt 2 under utbildning

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var fyra observatörer som besökte Järsla skola under tre dagar, den 21 oktober till och med den 23 oktober 2019. Vi besökte alla klasser i skola och fritidshem samt observerade rastverksamhet. Vi genomförde totalt 74 klassrums- och aktivitetsobservationer av olika längd.

Vi intervjuade ledningsgruppen bestående av rektor, två biträdande rektorer samt biträdande enhetschef. Vi intervjuade också delar av elevhälsoteamet (EHT), representerade av biträdande rektor med ansvar för EHT och arbetslagsledaren för resursteamet. Vi hade strukturerade samtal med förstelärare och utvecklingsledare, arbetslagsledare, fyra elever från årskurs 6 samt elevrådet. Vi deltog i fritidsmöte med all personal från fritids och ställde frågor. Vi samtalade även spontant med flertalet elever och personal.

Sammanfattning

Järsla skola är en kommunal grundskola med cirka 700 elever i förskoleklass till årskurs 6. Skolan är treparallell i förskoleklass till årskurs 3 och femparallell i årskurs 4 till årskurs 6, där två klasser i varje årskurs utgörs av Nacka musikklasser.

Vi ser en mycket välfungerande skola med engagerade pedagoger som tillsammans med skolledningen bedriver en verksamhet av mycket god kvalitet. Undervisningen och fritidshemmets verksamhet är mycket strukturerad och främjar elevernas kunskapsutveckling. Personal och elever bemöter varandra med respekt. Alla elever vi samtalar med uppger att de trivs och känner sig trygga på skolan.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Normer och värden är det starkaste målområdet enligt vår bedömning. Det respektfulla och lågmälda förhållningssättet mellan personal och elever är utmärkande för skolan. Arbetet med värdegrunden, trivselregler och ett respektfullt bemötande börjar i förskoleklasserna och förekommer i mycket hög grad på lågstadiet och mellanstadiet. Det systematiska arbetet för att utveckla rastverksamheten, och på så sätt minska "skojbråk" och konflikter som uppstår under rasterna, håller mycket god kvalitet. Både personal och elever uttrycker att konflikterna har minskat sedan fotbollsplanen fick ett nytt namn och en ny funktion som lekplan med organiserad lek. Skolan har ett trygghetsråd med en vuxen representant från varje arbetslag och en elevrepresentant från varje klass och rådet träffas regelbundet. Trygghetsrådet är en stående punkt på dagordningen vid arbetslagsmötena. Trygghetsrådet planerar trygghetslektioner som sedan genomförs varje månad i alla klasser.

Skolans vision "Järlas alltid: Barnet i fokus, Trygghet och lärande, Ett positivt och professionellt bemötande" präglar verksamheten.

Kunskaper:

Undervisningen är i mycket stor utsträckning välplanerad, strukturerad och kopplad till läroplanen. En elev uttrycker "skolan är lärande - man lär sig varje dag, inte bara på lektionerna", andra elever uttrycker att lärarna har bra fantasi och att uppgifterna är roliga. Lärarna ger uppgifter som stöttar eleverna att samarbeta och diskutera med varandra. Undervisningen ger även eleverna förutsättningar att nå längre i sin kunskapsutveckling. I förskoleklass ges eleverna goda möjligheter att genom lek, rörelse och skapande utveckla sin kreativitet samt sin förmåga att samarbeta och kommunicera. Pedagogerna arbetar i nära samarbete inom arbetslagen så att eleverna i de olika klasserna får samma uppgifter.

En stor del av lärmiljön håller god kvalitet, men i vissa klassrum, framför allt på mellanstadiet, finns det utvecklingsmöjligheter. Skolan har påbörjat ett utvecklingsarbete runt lärmiljön.

Vi ser att eleverna till viss del använder digitala verktyg i form av lärplattor och datorer. De används främst som skrivverktyg för att göra presentationer eller göra dokumentationer av arbeten och till viss del för att programmera. I samtal med pedagoger framkommer att fler digitala aktiviteter genomförs, till exempel källkritiska övningar.

Skolan har en studio där elever med behov av särskilt stöd kan arbeta i olika omfattning under skoldagen. Skolan saknar en strategi för elever med svenska som andraspråk, dock stöttar speciallärare/specialpedagog de elever som behöver språkligt stöd.

Ansvar och inflytande för elever:

Undervisningen stimulerar elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande. De håller i sina egna utvecklingssamtal minst en gång per år.

Alla elever ges lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Vid flera tillfällen använder lärarna "stickor" med elevernas namn på för att bestämma vem som ska få ordet. Undervisningen planeras i liten utsträckning tillsammans med eleverna. Någon gång kan eleverna påverka arbetssätt och redovisningsformer. Dock utvärderar lärarna undervisningen på olika sätt med eleverna, till exempel som enkät vid avslutat område, kahoot eller tipspromenad.

Eleverna utvecklar sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer genom klassråd, fritidsråd och elevråd. De känner att de blir lyssnade på i elevrådet och att de kan se en förändring på skolan utifrån sina önskemål. Ett exempel på detta är rastverksamheten på skolan.

Bedömning och betyg:

Sedan läsåret 2018/19 använder skolan en kommungemensam skolplattform för kommunikation med elever och vårdnadshavare. Den används bland annat för schema, närvaro, veckobrev och återkoppling av bedömning. Elever uttrycker att de inte använder skolplattformen så ofta, men att deras vårdnadshavare nyttjar den. Formativ återkoppling sker spontant i olika klassrumssituationer för att ge vägledning under arbetets gång. Vi ser exempel på att eleverna tränas på att ge kamratrespons däremot ingen situation där eleverna tränas på att bedöma sina egna resultat. När de äldre eleverna pratar om sitt eget lärande hör vi dem inte koppla det lärandet till kunskapskraven eller hur de kan utvecklas i relation till kunskapskraven.

Lärarna samplanerar undervisningen och har stöd av varandra i olika bedömningar. Det finns även väl fungerande rutiner för genomförande och rättning av de nationella proven, där samrättning tillämpas och lärarna inte bedömer de egna eleverna.

Fritidshemmet:

Lärandet på fritidshemmet är till stor del situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat för att skapa goda relationer samt möjliggöra samarbete utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt. Fritidshemmet erbjuder olika aktiviteter och eleverna väljer aktivitet efter

intresse. Alla eleverna på skolan samarbetar över årskursgränserna och med pedagoger från alla avdelningar.

Pedagogerna deltar i elevernas aktiviteter. Det är något som pedagogerna ihop med skolledning har arbetat med under året för att skolgården ska bli tryggare. Ett exempel på att elever får pröva och utveckla idéer och omsätta dem i handling är genom en lek som några elever kommit på själva, prövat i mindre grupp och som nu är en aktivitet som erbjuds för alla. Eleverna kan också vara med och påverka arbetssätten på fritidshemmet genom fritidsråd och förslagslåda.

Fritidshemmets verksamhet innehåller i stor utsträckning lek, rörelse och skapande genom estetiska uttrycksformer och praktiska arbetssätt, bland annat genom uteaktivitet, programmering, skapande av musikvideo, fritt eller styrt skapande i temaarbete som påbörjats i skolans undervisning. Eleverna ges möjlighet till rekreation och vila då de har möjlighet att välja aktivitet efter intresse varje dag.

Styrning och ledning:

Det finns ett ömsesidigt förtroende mellan skolledningen och medarbetarna. Rektorn skattar sin personal högt och personal uttrycker att de blir lyssnade på. Skolledningen är i stor utsträckning närvarande vid olika möten och stöttar snabbt vid situationer där medarbetare behöver hjälp. Vi hör att rektorerna är närvarande i verksamheten och upplever att de i hög grad är involverade i värdegrundsarbetet. Det finns en struktur och tydlig ansvarsfördelning inom skolledningen, samt en välfungerande styrning och ledning inom skolans verksamhet. Det systematiska kvalitetsarbetet gör att skolledningen har god inblick i verksamheten.

Bedömning i skala⁴

Grundskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,8
Kunskaper	3,3
Ansvar och inflytande för elever	3,5
Bedömning och betyg	3,3
Fritidshem	3,8
Styrning och ledning	3,5

Starka sidor

Ett respektfullt förhållningssätt genomsyrar verksamheten. (Normer och värden)

Beskrivning: Vi ser lärare som har fokus på varje elev, lyssnar och tar sig tid till elevernas frågor. Arbetet med värdegrunden, trivselregler och ett respektfullt bemötande börjar i förskoleklasserna och förekommer i mycket hög grad även på lågstadiet och mellanstadiet.

Bedömning:

Personal och elever har ett förhållningssätt präglad av respekt och intresse. Det visar sig i att arbetsro förekommer i mycket hög utsträckning och att en mycket god stämning råder på skolan.

Det systematiska värdegrundsarbetet bedrivs med god kvalitet. (Normer och värden)

---

⁴ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Beskrivning: Skolledning, personal och elever i elevråd arbetar tillsammans för att skapa trivsel på rasterna och minska "skojbråk" och konflikter. Arbetet i Trygghetsrådet är väl förankrat och involverar skolledning, personal och elever.

Bedömning: Stort fokus på rastverksamheten med många vuxna som deltar och arbetet i Trygghetsrådet skapar ett klimat där trygghet och lärande förekommer i mycket stor utsträckning.

Undervisningen är i mycket hög grad välstrukturerad, varierad och har tydlig koppling till läroplanens mål. (Kunskaper)

Beskrivning: Pedagogerna håller i mycket stor utsträckning planerade och strukturerade lektioner. Undervisningssituationerna är varierade med god koppling till läroplanens mål. Vi ser engagerade pedagoger såväl som engagerade elever.

Bedömning: Undervisningen håller en mycket god kvalitet.

Lärandet på fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan genom att i mycket hög grad vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat. (Fritidshemmet)

Beskrivning: Genom att fritidshemmet erbjuder olika aktiviteter med god koppling till det centrala innehållet är lärandet till mycket stor del situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat. Personalen visar på ett stort engagemang genom positiva förväntningar på eleverna, de stöttar elevernas självförtroende och är närvarande i verksamheten.

Bedömning: Fritidshemsverksamheten håller en mycket god kvalitet.

Utvecklingsområden

Det finns vissa brister i strategierna för arbetet med elever med annat modersmål än svenska. (Kunskaper)

Beskrivning: Skolan har ingen lärare i svenska som andraspråk. Genom samtal förstår vi att speciallärare/specialpedagog istället stöttar de elever som är i behov av språkligt stöd på grund av att de inte har svenska som sitt modersmål. Vi ser att det finns en god vilja att stötta men stödet är inte på ett strukturerat sätt anpassat för just elever med svenska som andraspråk.

Bedömning: Skolan uppvisar till viss del brister i strategier för stöd till elever med annat modersmål än svenska.

Kommentar från skolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Järla skola kommer i första hand att ge medarbetarna på skolan återkoppling på det fantastiska arbete som de utför.

Kommentar till observationens resultat

Vi är stolta över vår verksamhet och är glada att det goda arbete som utförs på skolan lyfts i rapporten.

Då observationen var under en begränsad tid (3 dagar) ser vi i rapporten att vårt arbete med Svenska som andra språk och digitalisering inte blev synligt.

Gällande Svenska som andra språk så följer vi Nacka kommuns rutin. Järla skola har få elever med annat modersmål än svenska och för dessa elever finns individuella anpassningar. Modersmålsundervisning och studiestöd ombesörjs i samarbete modersmålenheten i Nacka kommun.

Skolan ska se över arbetet och säkerställa att rutinen är känd för alla och organisera Svenska som andra språk på ett optimalt sätt.

Gällande digital kompetens har vi på Järla skola en IKT-grupp och en Plan för digitalisering framtagen med underlag från LIKA som genomförts av lärare/arbetslag. Planen utvärderas årligen. Exempel på pågående aktiviteter: Åk F-3 arbetar med STL.. Hela skolan har NE digitalt och även digitala läromedel i åk 4-5. Vi har 1:1 i åk 4-6, Chromebooks eller Ipads. Även i åk F-3 har eleverna tillgång till egen device. Vi arbetar även med lärmiljöer och har klassrum där vi testat olika tekniska lösningar såsom exempelvis leddskärmar. Skolan arbetar aktivt med nätsäkerhet.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Se ovan

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>

Montessorihuset Saltsjö-Boo

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Birgitta Andrén Upplands Väsby kommun
Linn Jansdotter Sollentuna kommun
Vecka 41, 2019

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan

Kort om förskolan

Förskola

Antal barn	81
Antal avdelningar	4
Regi (ev fristående huvudman)	Montessorihuset Saltsjö-Boo AB
Ev profil/inriktning	Montessori
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	17 3 legitimerade

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Montessorihusets förskola den 7-9 oktober 2019. Förskolans samtliga grupper observerades. Vi deltog vid aktiviteter såväl inne som ute, samlingar samt måltider. Planerade samtal genomfördes med rektor samt 4 pedagoger vid två olika tillfällen. Spontana samtal förekom med andra pedagoger och med barnen. Avslutningsvis hade vi ett kortare samtal med rektor. De dokument vi tagit del av har, tillsammans med observationen legat till grund för våra reflektioner och bedömningar i rapporten.

Sammanfattning

Montessorihusets förskola är en privatägd förskola. Förskolan finns i ett fem år gammalt arkitekturritat hus, på Mensättravägen i Orminge, med närhet till skogsområden. Förskolan har 81 barn inskrivna, fördelade mellan två våningar och fyra avdelningar. Två avdelningar med yngre barn och två med äldre barn, som i sin tur är uppdelade i mindre grupper enligt ett tydligt dagsschema.

Pedagogernas goda bemötande genomsyrar verksamhetens alla delar. Värdegrundsarbetet är en central del i allt arbete. Montessoripedagogikens budskap, "hjälp till självhjälp" är en viktig del i barnens möjlighet till delaktighet och inflytande. Pedagogerna bekräftar detta och barnen visar att de trivs på förskolan, där de samarbetar och värnar om varandra. Barnen visar på stort välbefinnande genom att de tryggt rör sig runt i verksamhetens lärmiljöer, både inne och ute. Barn från olika avdelningar blandas i planerad verksamhet och på gården i den "fria leken". Det systematiska kvalitetsarbetet uppvisar stora utvecklingsbehov vad gäller planering, uppföljning, dokumentation och analys på olika nivåer. Även den pedagogiska

dokumentationen påvisar brister. Det är inte tydligt hur man arbetar med målstyrda processer i undervisningen.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Vi möter pedagoger och barn som trivs på sin förskola. Det finns en gemensam, förankrad syn på värdegrunden bland pedagogerna. Det bedrivs i hög grad ett aktivt värdegrundsarbete och arbete mot kränkande behandling på förskolan, men det är inte tillräckligt dokumenterat. Ett respektfullt förhållningssätt förekommer i stor utsträckning. Att de delat in avdelningarna i mindre grupper bidrar till ett gynnsamt arbetsklimat för alla på förskolan. Vi ser att personalen har positiva förväntningar på barnen och stöttar dem till att bli självständiga. Barnen är förtroga i sina miljöer

Utveckling och lärande:

Lärmiljöerna hos de äldre barnen präglas av tillgänglig, med möjlighet att arbeta såväl enskilt som i grupp, med hjälp av Montessorimaterialet. Hos de yngre barnen är innemiljön tydligt avgränsad så att gruppen kan delas till två mindre grupper utifrån ålder. Verksamheten strävar efter att utgå från barns behov, intresse och erfarenheter. Vi ser enstaka tillfällen med planerad undervisning med koppling till läroplanen.

Pedagogernas värdegrundsarbete, genom ett stödjande förhållningssätt, positiva förväntningar på barnen tillsammans med miljöns utformning, leder till att utveckling, välbefinnande och lärande bildar en helhet. Genom lek, rörelse och skapande, såväl inne som ute, får barnen i relativt stor utsträckning utveckla sin kreativitet, både genom planerade och spontana aktiviteter.

Såväl barnens språk- och kommunikationsutveckling som deras matematiska utveckling stimuleras i relativt hög grad på förskolan, där barnen stimuleras och utmanas i viss utsträckning med stöttning av montessorimaterial.

Barnens intresse för naturvetenskap och teknik utmanas och stimuleras i lägre grad.

Barnen ges i viss utsträckning möjligheter att utveckla sin digitala kompetens.

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd sker medvetet genom att de delat grupperna i mindre grupper och stöd för barn med annat modersmål sker till viss del.

Den stora gården, med en egen inhägnad skog, erbjuder naturliga lekmiljöer med träd och skogsmiljö som inbjuder till lek, rörelse och utmaningar för alla samt lekhus, lekhörnor, gungor och material för sandlådelek och mycket mer. Verksamheten följs upp och utvärderas i viss utsträckning tillsammans med vårdnadshavare och barn.

Dokumentationen sker till största delen via en app, Unikum, till vilken vårdnadshavarna har inloggning. Till viss del används dokumentationen för att utveckla verksamheten, vi saknar en djupare reflektion och analys av aktiviteterna utifrån uppdraget.

Barns inflytande:

De pedagogiska miljöerna inne- och ute är i stor utsträckning anpassade och tillgängligheten är hög. Detta ger barnen möjlighet till hög grad av delaktighet och att ta ansvar för sina egna handlingar. Barnen är bl a delaktiga i beslut som rör val av böcker, vad som ska tas upp i samlingar, val av utflyktsmål, vad de vill jobba med under sina arbetspass. De är även delaktiga i att upprätta trivselregler.

Barn och vuxna tar i hög grad gemensamt ansvar för förskolans miljö och praktiska uppgifter. Barnen ges möjlighet till inflytande genom egna val, både inne och ute samt genom Montessorifilosofin "hjälp till självhjälp".

Barnen uttrycker i hög grad fritt tankar och åsikter. Pedagogerna lyssnar till barnens åsikter i hög utsträckning och genomför även barnintervjuer för att fånga upp barnens tankar, åsikter och intressen. Barnens intressen samt behov tas med i planeringen av undervisningen. Genom röstning i olika sammanhang deltar barnen i demokratiska processer.

Styrning och ledning:

Rektor tillika huvudman är förskolans ledning. Rektor är till viss del insatt i hur pedagogerna arbetar ute på avdelningarna.

Rektor upprättar varje år två årshjul, ett för rektor samt ett för verksamheten. I dessa finns mål för verksamheten samt gemensamma utvecklingsmål. Det saknas uppdaterade handlingsplaner för verksamhetens mål. Rektors sammantagna analys samt swot analys ligger till grund för nästa årshjul.

Rektor leder SKA arbetet vid planeringsmöten kvällstid och under studiedagar. Innehållet för varje månad finns tydligt planerat i årshjulen. Arbetslaget har två kvällsplaneringar per månad samt fyra studiedagar/år för all personal. Pedagogernas enskilda planeringstider dagtid har varit svåra att få till i den nya organisationen och behöver säkerställas.

Det systematiska kvalitetsarbetet har stora brister i kvaliteten och visar på utvecklingsbehov vad gäller planering, uppföljning, analys och dokumentation på alla nivåer i verksamheten.

Det gör det svårt att se "den röda tråden" vilket medför svårigheter för pedagogerna att genomföra ett systematiskt och likvärdigt SKA arbete.

Bedömning i skala⁵

förskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,7
Utveckling och lärande	3
Barns inflytande	3,5
Styrning och ledning	2,6

Starka sidor

Pedagogernas förhållningssätt och värdegrundens arbete bidrar till ett gott arbetsklimat och trygghet. (Normer och värden)

Förskolan genomsyras av ett gott arbetsklimat där pedagogerna trivs och barnen känner trygghet. Alla vuxna och barn har ett respektfullt bemötande mot varandra.

Bedömning: De vuxna har ett förhållningssätt som visar på respekt och intresse för varje barns bästa. Detta visar sig i god stämning och att barnen är trygga i förskolans verksamhet.

Barnens möjlighet till delaktighet. (Barns inflytande)

Beskrivning: Miljön inne och ute är anpassad och tillgänglig vilket ger barnen möjlighet till delaktighet och att ta ansvar för sina egna handlingar och förskolans miljö. Genom tillgängliga lärmiljöer, inne och ute, samt genom Montessorifilosofin "hjälp till självhjälp", ges barnen möjlighet att göra egna val och till inflytande under sin vistelse i förskolan.

Bedömning: Vi möter barn som ges många möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter och därigenom möjlighet att påverka sin situation. Pedagogerna bemöter barnen med respekt och med positiva förväntningar på dem.

---

⁵ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Utvecklingsområden

Likabehandlingsplanen (Normer och värden)

Beskrivning: Förskolans likabehandlingsplan är upprättad 2012 och inte reviderad efter 2014. Den saknar konkreta uppföljningar som ligger till grund för det fortsatta arbetet. Rektor bekräftar att rutiner kring dokumentation och uppföljning av kränkande behandlingar brister samt att arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling är eftersatt.

Bedömning: Det finns brister i dokumentationen av det systematiska arbetet med diskriminering och kränkande behandling, planen samt systematiskt dokumenterande av händelser och uppföljningar.

Det systematiska kvalitetsarbetet (Styrning och ledning)

Beskrivning: Det systematiska kvalitetsarbetet motsvarar inte de krav som ställs i förskolans styrdokument. Det saknas i hög utsträckning systematik i planering, uppföljning, analys och dokumentation samt uppdaterade handlingsplaner.

Dokumenterad målstyrd planeringen med dokumentation finns i liten utsträckning på avdelningarna. Förutom dokumentationen i lärplattformen kan vi inte se någon pedagogisk dokumentation som är synlig för barn och vårdnadshavare. Det finns i viss utsträckning dokumentation kring barns lärande och utveckling kopplat till målen i läroplanen.

Verksamheten behöver även säkerställa barnens delaktighet och vårdnadshavarnas möjlighet att delta i kvalitetsarbetet.

Bedömning: Det systematiska kvalitetsarbetet har stora brister i kvaliteten och visar på stora utvecklingsbehov vad gäller planering, uppföljning, dokumentation och analys på olika nivåer. Rektor behöver säkerställa tid för pedagogernas enskilda planering.

Kommentar från Montessorihusets förskolas ledning till observationsrapporten

Förskolans arbete med observationsrapporten

Rektor har tillsammans med två pedagoger läst, reflekterat och analyserat resultatet innan och efter överlämningsmötet på kommunen. Efter överlämningsmötet delgav vi resultatet på nästkommande personalmöte. Förskolans ledning har använts sig av synpunkter som framkom i dialogsamtalen vid överlämningsmötet för att vidare utveckla verksamheten.

Kommentar till observationens resultat

Att alla barn är trygga, trivs och blir självständiga är ett grundmål inom Montessoripedagogiken. Vi är därför stolta över att förskolans värdegrund genomsyrar hela verksamheten. Det har varit ett långsiktigt kollegialt EQ mål där vi bland annat använt oss av Friendly. I förskolans årsplan som grundar sig på läroplansmålen, har vi prioriterat att starta varje hösttermin med arbetet för att nå värdegrundsmålen, samt att skapa bra samarbete mellan förskolan och hemmet. När grundmålet är uppnått, kan vi arbeta vidare med undervisningsmålen. Alla pedagoger på förskolan har påbörjat arbetet med att genomföra skolverkets läslyftprojekt, att utforska skriftspråket under rektors handledning.

Resultatet visar frustration över att förskolans internet inte fungerar, för det tar mycket tid från pedagogernas arbete med den digitala tekniken i verksamheten. Ytterligare problem för ledning och pedagoger uppkom när all digitalt sparad dokumentation inte kom med vid överflytten efter ett uppköp av förskolans intranätsleverantör.

Förskolan använder en gemensam årsplan som beskriver och tidsplanerar utvecklingsmålen enligt förskolans uppdrag. Reflektion och analysmallar används på personalmöten och sparas i pärmar som säkerhet i förskolans systematiskt kvalitetsarbete.

Förbättringsområden i observationsrapporten

För att säkra det vi är bra på är viktigt att fortsätta med värdegrundsarbetet enligt årsplanen. Så att barnen fortsätter med att trivas, vara trygga, bli mer självständiga och ta för sig i lärmiljön både inne och ute. Samt att barnen fortsättningsvis ges möjlighet till inflytande och delaktighet, så att maximal utveckling sker.

Ledningen och den pedagogiska utvecklingsgruppen höll med om att förskolan saknade ett tydligt och användbart nytt systematiskt kvalitetsverktyg. Målet var att hitta ett lätt och användarvänligt verktyg som fungerar som den röda tråden för hela förskolans kvalitetsprocess på alla ansvarsnivåer.

Förskolan har valt att börja använda skolverkets systematiska kvalitetsverktyg BRUK som står för bedömning, reflektion, utveckling och kvalitet. BRUK kommer att ge både ledning och pedagogerna den röda tråden som behövs.

Förskolans nya intranät UNIKUM kommer att användas så att alla vårdnadshavare får snabb information och kan följa sitt barns utveckling.

Årsplanen med utvecklingsmålen kommer att ändra format till ett linjärt och sättas upp för att göra kvalitetsutveckling på förskolan mer transparent. Att uppdatera förskolans lokala mål och likabehandlingsplaner låg redan som ett utvecklingsmål efter att ha analyserat den reviderade läroplanen för förskolan.

Tid för att arbeta med det systematiskt kvalitetsarbete som regleras enligt läroplanen har schematlagts, hur tiden räcker för att genomföra förskolans uppdrag behöver utvärderas till sommaren 2020.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>

Förskolan Nyckelpigan

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Helena Aldén, Upplands Väsby kommun
Jenny Enlund, Sollentuna kommun
Vecka 43, 2019

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Förskola

Antal barn	72
Antal avdelningar	4
Regi	Fristående
Ev profil/inriktning	Svenska kyrkan - Natur - Musik - Andlighet
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	13 pedagoger, varav 5 förskollärare

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte förskolan under två dagar, 23-24 oktober 2019. Vi besökte alla avdelningar på förskolan och deltog i aktiviteter inom- och utomhus. Vi åt lunch på samtliga avdelningar. Vi intervjuade ledningsgruppen bestående av rektor och biträdande rektor. Vi intervjuade alla förskollärare och samtalande spontant med barnskötare och förskollärare på alla avdelningar.

Sammanfattning

Nyckelpigan är en förskola med konfessionella inslag och med profilen natur, musik och andlighet. Hela förskolan arbetar med hållbar utveckling, där även hemmen är involverade. Förskolan har en tydlig organisation för att dela in barnen i mindre grupper under hela dagen, vilket leder till god arbetsro och möjlighet att se alla barn. Pedagogernas förhållningssätt och bemötande mot barnen är varierande och har vissa brister. Förskolan jobbar i projektform där man utgår ifrån barnens intresse. Under vårt besök var det dock inte så många projekt som pågick. Materialet i lärmiljöerna är tillgängligt men det saknas utmanande och inspirerande material med koppling till förskolans läroplan, profilen eller aktuella projekt. Förskollärarnas ansvar för undervisning, dokumentation, uppföljning och utvärdering är inte tydliggjort och behöver utvecklas och deras roll behöver stärkas. Förskolan har till vissa delar ett systematiskt kvalitetsarbete genom arbetslagens arbetsplaner. Då antalet mål i arbetsplanerna är väldigt många blir det svårt att hinna med måluppfyllelse, uppföljning, utvärdering och analys.

Resultat per målområde

Normer och värden: Nyckelpigan är en förskola med konfessionella inslag. Förskolan värdegrund består av tre meningar "Jag ser dig – Jag hör dig – Jag bekräftar dig – Så vill jag visa min empati och omsorg runt dig". Under vårt besök kan vi se olikheter i pedagogernas förhållningssätt och bemötande . På hela förskolan pågår ett arbete med hållbar utveckling som även är ett samarbete med hemmen. Där får ett mjukdjur följa med barnen hem och göra aktiviteter som är främjande för en hållbar utveckling.

Utveckling och lärande: Förskolan har profilen Natur - Musik - Andlighet och målet är självständiga barn med bra självkänsla som kan visa ömsesidig respekt. Förskolan har en tydlig organisation för att dela in barnen i mindre grupper under hela dagen, vilket leder till arbetsro och möjlighet att se alla barn. Vi ser några goda exempel på undervisningstillfällen med språkutvecklande aktiviteter som högläsning, tecken som stöd och samlingar av olika slag. Under vår observation kan vi inte se hur förskolan arbetar undervisande med matematik, naturkunskap. Det ser vi varken i dokumentation eller aktiviteter. Pedagogerna berättar att de arbetar i projektform och projekten ska utgå ifrån barnens intresse. Vid ett tillfälle under observationen är de äldsta barnen i kyrkan sjunger med en sångpedagog och FN-dagen uppmärksammas. Förskolans lärmiljöer erbjuder material som är tillgängligt för barnen men det saknas utmanande och inspirerande material kopplat till läroplanens olika områden. Lärmiljöerna har endast en liten koppling till förskolans profil eller aktuella projekt.

Barns inflytande:

Pedagogerna berättar att förskolan har ett barnråd. De flesta pedagoger låter barnen ta mat själva men vi ser även exempel på pedagoger som hjälper till med allt. Miljöerna är tillgängliga för barnen att kunna vara självständiga i. Projekten som förskolan ska arbeta med ska utgå ifrån barnens intresse, vilket vi kan se i ett projekt om "affären" från förra läsåret.

Styrning och ledning:

Förskolan har en tillgänglig och närvarande ledning med en rektor på 100%. Alla arbetslag skriver arbetsplaner med mätbara mål inom alla läroplanens målområden. De mätbara målen för verksamheten är väldigt många, och en plan kan ha ca 50 st mål. Dessa planer och mål ska följas upp en gång i månaden och utvärderas en gång per termin vilket vi kan se är svårt när målen är så många. Utöver arbetsplanerna finns gemensamma mål för arbete med barnkonventionen. I utvärderingarna och i samtalen med pedagogerna framkommer att det är svårt att följa upp den stora mängden mål. Förskollärares ansvar är inte helt tydligt formulerat och förankrat. Trots att pedagogerna har arbetat med nya läroplanen och förskollärares ansvar säger förskollärarna att all personal gör samma sak och har samma ansvar. Det dokument som finns som beskrivning för de olika uppdragen är inte uppdaterat utifrån den nya läroplanen. Det saknas rutiner för rektor att säkerställa att undervisningen sker i linje med förskolans mål. Det saknas stödstruktur för förskollärare för planering, uppföljning och utvärdering. Det saknas dokumentation vilket försvårar arbetet med analys och utvärdering.

Bedömning i skala⁶

förskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,0
Utveckling och lärande	2,6
Barns inflytande	3,0
Styrning och ledning	2,2

Starka sidor

Hållbar utveckling (Normer och värden)

Bedömning: Hela förskolan arbetar med hållbar utveckling genom källsortering på varje avdelning. Alla avdelningar har ett mjukdjur som får följa med varje barn hem och göra aktiviteter som är främjande för en hållbar utveckling. Pedagogerna mailar vårdnadshavarna information innan om syftet och mål med uppgiften som de ska göra tillsammans med barnet. Detta dokumenteras sen av vårdnadshavarna och presenteras av barnet på förskolan. Vårdnadshavare har berättat för pedagogerna att den här uppgiften lett till att de i familjen gjort saker för miljön som de inte brukar göra annars.

Bedömning: Barnen ges till stora delar möjlighet och förberedelse för ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.

Arbete i mindre grupper (Omsorg, utveckling och lärande)

---

⁶ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Beskrivning: Förskolan har en tydlig organisation för att dela in barnen i mindre grupper under hela dagen, både inne och ute, vilket leder till arbetsro och möjlighet för pedagogerna att se alla barn. Arbete med mindre grupper möjliggör uppfyllandet av förskolans värdegrund "Jag ser dig – Jag hör dig – Jag bekräftar dig – Så vill jag visa min empati och omsorg runt dig". Under vårt besök ser vi att det är tydligt för både barn och pedagoger vart alla ska vara och när.

Bedömning: Arbetet med att dela in barnen i mindre grupper skapar mycket goda förutsättningar för att se och höra alla barn både i undervisningen och den övriga utbildningen.

Tillgänglig och närvarande ledning (Styrning och ledning)

Beskrivning: Förskolan består av fyra avdelningar med 13 pedagoger, varav fem förskollärare, och 72 barn och en rektor på 100%. Varje vecka har arbetslagen 1,5 reflektionstid på dagtid där rektor deltar på vid behov. All personal har även 1 tim/vecka enskild planeringstid. Alla förskollärare har tid för pedagogiskt forum varje vecka, 1 tim. Samt varje månad har all personal tid för APT, reflektionstid och personalmöte utanför verksamhetstid, 3 tim.

Bedömning: Det finns stora möjligheter för rektor att känna till och utveckla den pedagogiska kvaliteten i verksamheten, samt att ta ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla undervisningen tillsammans med förskollärarna.

Utvecklingsområden

Likvärdighet i förhållningssätt och bemötande (Normer och värden, Styrning och ledning)

Beskrivning: Förskolans värdegrund består av meningarna "Jag ser dig – Jag hör dig – Jag bekräftar dig – Så vill jag visa min empati och omsorg runt dig". Under vår observation ser vi stora variationer i pedagogernas förhållningssätt mot barnen. Vi ser pedagoger som hela tiden samtalar och lyssnar på barnen på ett respektfullt sätt. Samtidigt ser vi andra pedagoger som pratar över barnens huvud och inte alls med samma respektfulla bemötande.

Bedömning: Likvärdigheten i förhållningssätt och bemötande har vissa brister. Den gemensamma värdegrunden som finns för förskolan saknar till vissa delar förankring i arbetslagen.

Lärmiljöer (Omsorg, utveckling och lärande)

Beskrivning: Förskolans lärmiljöer erbjuder till stora delar material som är tillgängligt för barnen. Däremot saknas det utmanande och inspirerande material kopplat till läroplanens olika områden eller kopplingar till förskolans profil. Vi ser till vissa delar lärmiljöer med utgångspunkt i föregående läsårs projekt. Pedagoger berättar att lärmiljöerna är ett utvecklingsområde.

Bedömning: Lärmiljön är tillgänglig men det saknas i stor utsträckning utmanande och inspirerande material kopplat till förskolans profil och läroplanens olika områden som stöd för utveckling, lek och lärande.

Förskollärarens ansvar för undervisningen (Styrning och ledning)

Beskrivning: I samtal med förskollärarna och rektor framkommer att de inte har tydliggjort förskollärarens ansvar trots att de uppger att de arbetat med den nya läroplanen. Förskollärarna säger att de har så kompetenta barnskötare att alla har samma ansvar. När vi frågar vem som tar ansvar för de målstyrda processerna eller hur undervisningen kopplas till läroplanen framgår det att ansvaret inte är tydligt. Även den dokumentation av undervisningen som vi får ta del av, saknar kopplingar till läroplanens målområden samt vilka förmågor det är tänkt att barnen ska utveckla. Alla pedagoger har samma tid avsatt för planering och reflektion, oavsett ansvar och uppdrag.

Bedömning: Det finns brister i förskollärarnas ansvar för undervisning, dokumentation, uppföljning och utvärdering. Det finns brister i rektors ansvar att tydliggöra förskollärarnas roll och uppdrag med undervisning.

Uppföljning och utvärdering (Styrning och ledning)

Beskrivning: Varje arbetslag har skrivit en arbetsplan som utgår från läroplanens olika målområden. Under varje målområde har arbetslagen skrivit in flera mätbara mål. I de utvärderingar vi får ta del av ser vi att förskollärarna och arbetslagen har svårt att följa upp den stora mängden av mätbara mål (upp till 52st per arbetslag). Förskolan har dessutom sina profilområden Natur - Musik - Andlighet, med målet självständiga barn som med bra självkänsla som kan visa ömsesidig respekt, att följa upp.

Bedömning: Förskolan har delvis ett systematiskt kvalitetsarbete men den stora mängden antal mål att uppfylla, utvärdera och analysera gör det svårt att hinna med måluppfyllelse och kontinuerlig reflektion. Det saknas tydlig och förankrad stödstruktur för planering, uppföljning, utvärdering och analys.

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Alla pedagoger har läst och reflekterat samt gett synpunkter som redovisade på mötet med våga visa observatörerna och Nacka kommun.

Vi har tittat på utvecklings områdena och vad vi kan göra.

Huvudman har även tagit del av rapporten.

Kommentar till observationens resultat

Våra utvecklings område:

Lär- innemiljö: saknar koppling till profilen, även alla läroplansmål finns inte med.

Förskolelärarens roll/ansvar bör uppdateras med nya läroplanen, lpfö -18

Bemötandet var ojämnt.

Systematiska kvalitetsarbetet med arbetsplanen med för många mål, svårt att utvärdera.

Våra starka sidor:

Hållbarutveckling – vi källsorterar, samt byter ut plasten vart eftersom till annat material (plast mattallrikar till lätt porslin mm).

Har ett samarbete förskola – hem med ett mjukdjur som följer med varje barn hem en helg och dokumenterar aktiviteter som främjar hållbar utveckling och presenterar för sina kamrater på avdelningen när de kommer tillbaka till förskolan.

Vi skapar mycket i natur- och hållbarutvecklings material. Ser över våra inköp.

Organiserar dagen så att barnen är i mindre grupper bla några ute och några inne – skapar ett lugn och arbetsro i hela gruppen. Samt ger plats och tid för barnens inflytande och viktiga lek.

Rektor tillgänglig och närvarande ledning ger möjlighet att följa upp och vara närvarande i verksamheten.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Planerar in ett studiebesök på en annan förskola i kommunen för att få inspiration, samt ta till oss av olika dokument som finns – för att bla kartlägga vår egen miljö och se över den för framtiden.

Fortsätta diskutera förskollärarens roll och ansvar utifrån nya lpfö-18. Har uppdaterat och gett dem mer tid för reflektion och planering utifrån sitt ansvar.

Ser över vårt bemötande och har tagit upp det. Vara likvärdig i vårt förhållningssätt utifrån vår likabehandlingsplan. Våra värdeord ”Jag ser dig, Jag hör dig, Jag bekräftar dig. Så vill jag visa min empati och omsorg runt dig” har vi tagit upp igen.

Våra arbetsplaner har mål från läroplanen, samt under mål; *mät bara mål för arbetslaget*. Vi ser över våra mål – och utgår från målen enligt läroplanen när vi ska utvärdera.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>

(2017-08-24)

Vilans förskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Christina Lundström, Sollentuna kommun
Claudia Stenberg, Sollentuna kommun
Sofie Gunnarsson, Upplands Väsby kommun
Vecka 45 2019

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan

Förskola

Antal barn	153
Antal avdelningar	9
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal förskola
Ev profil/inriktning	Ingen särskild inriktning. Gemensamma övergripande temat är "Allsidigt lärande för hållbar utveckling", med kunskapssynen om det situationsbundna lärandet, barnsynen om det kompetenta barnet.
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	29 pedagoger, varav 10 legitimerade förskollärare

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var tre observatörer som besökte Vilans förskola under tre dagar, den 4-7 november 2019. Vi observerade vid ett flertal tillfällen på alla nio avdelningarna, som finns i två hus. Vi observerade matsituationer, samlingar, utevistelse, lek, samt pedagogledda aktiviteter.

Vi fick en introduktion av och rundvandring i verksamheten av två förskollärare, en i rollen som utvecklingsledaren och en med samordningsansvar. Vi intervjuade biträdande rektor. Vi intervjuade en förskollärare och en barnskötare individuellt, och vi förde samtal med flertalet pedagoger vid flera tillfällen. Vi hade ett avslutande samtal med rektor och biträdande rektor. Vi har läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Vilans förskola är en förskola i Nacka kommun. Den består av nio avdelningar, sex avdelningar för barn 1-3 år och tre avdelningar för åldrarna 3-5. Det finns en rektor för skolan och en biträdande rektor som ansvarar för förskolan. Förskolan har en utvecklingsledare och två samordnare som har nedsatt tid från barngrupp. Verksamheten bedrivs i två byggnader med närhet till Vilans skola. Förskolan har tre gårdar som är åldersindelade, en skolgård samt en skogsdunge.

Vilans förskola har ingen särskild pedagogisk inriktning, utan utgår från Lpfö 18. Vilans förskola är en arbetsplats där personalen trivs. Personalen beskriver att mångfald i personalens kompetens och friheten i didaktik är delar i verksamhetens styrka.

Observatörerna kunde se att kvaliteten mellan förskolans alla avdelningar är ojämn. Det saknas en tydligt implementerad struktur med ramar för arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet och med läroplanens mål. Vi såg att samarbetet mellan avdelningarna i pedagogiska frågor behöver förbättras, för en jämnare kvalitet och tydligare riktning i alla barns utveckling och lärande.

Det finns en stor avsaknad av pedagogisk dokumentation för att påvisa hur undervisningen bedrivs, samt om hur barnen har delaktighet och inflytande i verksamheten.

Observatörerna såg att de yngre barnen i högre grad kan utmanas i sitt lärande, både i rutinsituationer och i den dagliga verksamheten. De olika lärmiljöerna, utomhus såväl som inomhus, kan göras mer tillgängliga och utmanande utifrån läroplanen.

Resultat per målområde

Normer och värden:

På varje avdelning finns en uppsatt sol som ska symbolisera arbetet med hållbar utveckling och värdegrund. Vi såg inte att solen arbetades med aktivt, men några av pedagogerna talade kring solen och hade en tydlig bild om dess syfte. Det finns dock inte någon dokumentation kring den.

Många pedagogerna möter barnen på deras nivå och samtalar tydligt med barnen. Barnen tilltalas dock ibland i grupp eller med smeknamn, som: "Hej, alla söta barn!", "kompisar", "vännen", "hjärtat". Till vissa delar saknas höga förväntningar på och ett respektfullt bemötande av barnen på förskolan. Barnen delges inte rutinmässigt vad som händer under dagen. Få anpassningar för barn med särskilda behov förekommer och fasta rutiner och strategier kring detta saknas. Ett barnhälsoteam är dock nyligen inrättat.

Det finns till viss del positiva förväntningar på barnen kring t ex matsituationen. Främst bland de yngre barnen, som själva tar sin mat. Måltiderna har vid ett fåtal tillfällen, där observatörerna deltar, inslag av spontan undervisning i form av samtal och reflektion kring färg, smak och matens namn.

Utveckling, lärande och omsorg:

Förskolan har en utvecklingsledare som ansvarar för fortbildning och olika pedagogiska möten på förskolan. Utvecklingsledaren beskriver att förskolan arbetar med pedagogisk dokumentation, genom att fokusera på processen och inte resultatet. I arbetsplanen finns ett underlag för reflektion i fyra moduler och en vision där utgångspunkten är att barn är kompetenta. Arbetsplanen beskriver också att barnen på Vilans förskola ska ha inflytande och delaktighet i verksamheten. Vi kan se att det finns en god grund och vilja att utveckla verksamhetens pedagogiska mål, men implementering av detta är inte genomförd på alla avdelningar.

Vi kan se att det sker spontan, inte planerad, undervisning i olika situationer, som t ex vid samling och kring måltider. Det planerade arbetet med utveckling och lärande är något som inte är synligt i verksamheten. Det finns en stor avsaknad av pedagogisk dokumentation där man kan läsa om vilket lärande och vilken undervisning som bedrivs på Vilans förskola, samt hur barns tankar och idéer tas tillvara.

Det systematiska kvalitetsarbetet, som ska kunna utveckla undervisningen och lärandet på avdelningarna, är inte heller manifesterat. Lpfö 18 upplevs generellt inte genomgående eller styrande, varken i pedagogiska aktiviteter eller i undervisningsmiljön. Exempelvis saknas alster på väggar, och material som siffror och bokstäver, dokumentation som påvisar metod och syfte utifrån Lpfö 18.

Barns delaktighet och inflytande:

Vid samtal med en av pedagogerna, framkom det att det finns en stor acceptans för olikheter, en reflektionskultur och att barnsynen och personalens förhållningssätt till barnen förbättrats över tid.

Observatörerna besökte en avdelning där man arbetade med en frågelåda som användes för att barnen skulle få inflytande i verksamheten. De minsta barnen fick med hjälp från personalen använda sig av bilder som beskriver en aktivitet. Forum för demokratiska processer är i övrigt få.

Samlingar vi deltog i var i helgrupp och styrda av förskollärarna. På vissa avdelningar kunde vi se att barnen kunde välja, t ex pyssel vid olika bord, på ett mer spontant sätt. Vi hör få dialoger mellan vuxna och barn vid mat, samling och påklädning.

På många avdelningar är materiel placerat högt upp eller undanställt, vilket begränsar barnens möjligheter att göra egna val och påverka innehållet i sin dag på förskolan. Flera rum är dåligt utnyttjade och inte möblerade på ett sätt som inbjuder till lärande. Miljön är inte lockande och inspirerande, i t ex många av de ateljéer som finns på avdelningarna.

Utemiljön är uppdelad mellan äldre och yngre barn, med många staket som avdelare för de yngre. Personal berättar att man ofta besöker skog och andra miljöer i närområdet, men kan inte direkt redogöra för syfte med utflykterna.

Några avdelningar har i sin planering tagit avstamp i barnens intresse för djur och natur. Dokumentation sker generellt mycket i bilder och delges vårdnadshavare via skolplattformen Infomentor och via avdelningars Instagramkonton.

Styrning och ledning:

Rektor behöver ta mer ansvar för att tillsammans med den övriga skolledningen skapa god struktur i verksamheten, ett systematiskt kvalitetsarbete av hög klass och en noggrann dokumentation. Ledningsstrukturen i förskolan är inte tydlig. Några personer har många övergripande uppdrag, som kan förtydligas och befästas och eventuellt fördelas ytterligare.

Mandat för pedagogisk ledning i arbetslagen är fördelat till förskollärarna, men alla har inte tagit fullt ansvar för uppdraget. Ett organisatoriskt schema för fasta möten under veckan är skapat. Ett modulsystem, som är nytt från september, finns för planering och utvärdering i arbetslagen. Hittills har det varit frivilligt att dokumentera i detta i det gemensamma intranätet som finns i Google sites. Några schematiska årshjul för arbetslag finns anslagna i kapprum och på andra väggar på avdelningarna, tillsammans med inte helt uppdaterade övriga dokument. Biträdande rektor beskriver att de inte dokumenterar individen utan fokuserar på gruppen.

Samverkan och övergångar inom förskolan och mellan skolformerna behöver utvecklas. En "Sommarklubb" finns i fritidshemmets regi, för att förbereda byte till förskoleklass och man har inlett ett personalutbyte, där personal följer med in i skolan.

Biträdande rektor berättar att ett gemensamt mål för Vilans skola och förskola som enhet finns i styrdokumentet. Hela verksamheten är i starten av gemensam språksatsning, med bl a språkbud och arbete med olikheter mellan saga och fakta. Detta arbete ska stärka den röda tråden från förskola, fritidshem och till årskurs sex.

Bedömning i skala⁷

förskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	2,8
Omsorg, utveckling och lärande	1,5
Barns delaktighet och inflytande	1,5
Styrning och ledning	1,8

Starka sidor

En organisatorisk grund finns för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet (Ledning och styrning)

Beskrivning: I teorin finns ett organisatoriskt väl utvecklat system för det systematiska kvalitetsarbete, med arbetslagen och förskollärarna som nav för utvecklingen. Arbete med reflektion och utbildningsåtgärder och fokus på främst förskollärares uppdrag är påbörjat. Att befästa den reviderade läroplanen har också påbörjats. Det finns också något arbetslag som kan bidra till kollegialt lärande och med goda exempel till hela förskolans verksamhetsutveckling.

Bedömning: Den organisatoriska grunden för att implementera LpFö 18 och ledningens vision är god, och den kan komma att underlätta verksamhetsutvecklingen.

---

⁷ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Samordning av resurser (Ledning och styrning)

Beskrivning: Vilans förskola har två samordningsansvariga, en för yngre och en för äldre barn. Tillsammans med biträdande rektor planerar de verksamhetens dagliga (och långsiktiga) personalorganisation och samarbete mellan avdelningarna. Vilans förskola har också två anställda på förskolan som går in där det finns behov, vilket gör att det finns personal, välkända i verksamheterna för barn och vårdnadshavare, i stället för okända vikarier. Vilans förskola har också minskat antalet barn i de grupper där det finns barn med behov av särskilt stöd, samt där en eller flera i personalen har andra uppdrag utanför barngruppen.

Bedömning: Vi bedömer att Vilans förskola har, genom en bra samordning av personal, skapat ett gott samarbete mellan de flesta avdelningarna. Detta medför också tryggare barn, som känner alla vuxna som arbetar med dem. Vilans förskola har också genom denna goda samordning skapat nöjda vårdnadshavare.

Personalens arbetsmiljö och trivsel (Normer och värden)

Beskrivning: Personalen säger att de trivs och anser att man har stor frihet i sin yrkesutövning. Personalen anser att det finns en acceptans för mångfald i metoder och en del uttrycker att det är bra om verksamheterna "spretar". Många pedagoger har arbetat länge i verksamheten.

Observatörerna såg att det fanns en god gemenskap, där man hjälper varandra mellan avdelningarna. Flertalet av personalen var nyfikna och engagerade. Observatörerna uppfattade att personalen är positivt inställd till den nya ledningen.

Bedömning

Vår bedömning är att Vilans förskolas personal, tillsammans med biträdande rektor, har förutsättningar för att kunna utveckla sin verksamhet och arbetsmiljö, utifrån att personalen trivs, har en vilja att och ett engagemang i att utföra förskolans uppdrag på bästa sätt.

Utvecklingsområden

Arbetet med Lpfö 18 (Omsorg, utveckling och lärande)

Beskrivning: Vilans förskola beskriver sig själva som en förskola utan någon speciell inriktning. De arbetar främst med den reviderade läroplanen, vilken enligt bl a samtal med personal inte har implementerats i någon högre grad. Vilans arbetsplan beskriver också att förskolan lägger stort fokus på den pedagogiska dokumentationen och främst på processen. Vi kan i våra observationer inte se att undervisning sker enligt detta mot läroplanens mål.

Bedömning: Vi bedömer att det saknas dokumentation i arbetet med Lpfö-18 och att det finns brister i pedagogernas förståelse för förskolans uppdrag.

Ute- och inommiljöerna kan utvecklas för att bli mer tillgängliga, mångsidiga, utmanande och stimulerande (Omsorg, utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser skillnader i vad lärmiljön på de olika avdelningarna erbjuder. Lek- och lärmiljön skiljer sig åt mellan avdelningarna och materialet är ofta inte tillgängligt och tillräckligt utmanande för barnen. Vi ser också att tydligheten i miljön på flera avdelningar kan stärkas utifrån läroplanens områden. Utomhusmiljön är avgränsad och åldersindelad.

Bedömning: En likvärdig, stimulerande och tydlig lärmiljö bör skapas för alla barn på förskolan.

Pedagogisk dokumentation och demokratiska arbetsformer (Barns delaktighet och inflytande)

Beskrivning: Under våra besök ser vi inte att barnen får vara delaktiga i någon högre grad. Aktiviteterna var i hög grad vuxenstyrda på de flesta avdelningarna. Samlingarna var vuxenstyrda och förbestämda. Det fanns inget utrymme för aktiviteter utöver det som var planerat. Vid måltiderna fick majoriteten av barnen inte ta maten själva, hålla upp dryck i glaset och de fick inte heller prova att skära sin mat själva.

Det saknas dokumentation som påvisar barns delaktighet och inflytande på flertalet av Vilans avdelningar.

Bedömning: Vi bedömer att Vilans förskola bör utveckla sin pedagogiska dokumentation och sina demokratiska arbetsformer, för att synliggöra och öka barns delaktighet och inflytande.

Jämförelse med tidigare observation

Observationsår: **2014**   Förbättringsområde /
utvecklingsområde
i tidigare rapport: Nuläge: **2019**

Utveckling och lärande, förskolechefens ansvar	Dokumentation av barnens läroprocesser	Kvarstår
--	--	----------

Utveckling och lärande	Arbetsro på alla avdelningar	Kvarstår delvis
Utveckling och lärande	Användande av modern teknik i lärprocessen	Har till en del åtgärdats
Utveckling och lärande	Utforma en likvärdig lärandemiljö på alla avdelningar	Kvarstår

Skolledningens kommentarer

Vilans förskola

Vilans förskola har en stor mångfald i kultur, utbildning, erfarenhet och kunskap vilket är en styrka men också en utmaning för kommunikation och likvärdighet på en av Nackas största förskolor med nio grupper. Eftersom förskolan har erfarit många chefsbyten genom åren, har detta påverkat såväl medarbetare som verksamhet och dess organisation. Den senast nya tillsatta biträdande rektorn har en tydlig strategi för att bedriva det förändrings- och utvecklingsarbete som krävs men med intentionen att inte ha för bråttom. För hållbar och effektiv utveckling krävs tid, förankring samt delaktighet. Förskolans ledning och personal är öppna och medvetna om utvecklingsbehoven men också stolta över de positiva förändringar som redan har genomförts sedan mars 2019. Stöttning kontra styrning och ledning blir fortsatt viktigt och förtydligandet av vårt uppdrag med ny läroplan lpfö18 är vårt fokus.

Observatörernas rapportering är igenkänningsbar i delar men bedömningen i skalan för förskolan som helhet är inte rättvis, anser ledningen. Utvecklingsområden finns men styrkorna borde synliggjorts i större utsträckning. Ledningen anser att observatörerna har gjort en bedömning med utgångspunkt i en liten del av förskoleverksamheten och därmed är bedömningen inte korrekt och sann för helheten. Ledningen reagerade också på hur överlämningsmötet genomfördes av observatörerna, då de benämnde en av avdelningarna som de var nöjda med, på ett mycket oprofessionellt sätt.

Vi tar granskningen till oss och ser fram emot att fortsätta utveckla förskolans arbete med målsättningen att öka kvaliteten samt höja resultaten.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>

(2017-08-24)

Observationsrapport 2019/2020

Vilans skola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:

Ida Ahnsjö, Sollentuna kommun
Jennie Grusell, Sollentuna kommun
Vecka 45, 2019

Innehållsförteckning

Kort om skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om skolan

Grundskola

Antal elever	250
Årskurser	F-6
Regi (ev fristående huvudman)	Nacka Kommun
Ev profil/inriktning	Ingen
Antal lärare varav antal legitimerade	16 (15 legitimerade)
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	13 (ingen med högskoleutbildning)

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två stycken observatörer som besökte Vilans skola under tre dagar, 4 november t.o.m. 6 november 2019 och därefter skrev vi rapporten.

Inför observationen tog vi del av dokumentation som vi erhållit från skolan. Vi inledde och avslutade vår observation med samtal med rektor. Vi deltog under del av elevhälsoteamets möte (EHT). Under den del av mötet närvarade rektor och specialpedagog, speciallärare, skolläkare och skolpsykolog. Under vår observation intervjuade vi skolans specialpedagog och speciallärare, de tre arbetslagsledare och skolans förstelärare. Vi närvarade även vid två arbetslagsmöten, ett för yngre åldrar, och ett för äldre åldrar. Vi samtalade spontant med många elever och de flesta pedagoger på skolan

Vi besökte alla klasser/grupper i skola/fritidshem. Vi genomförde totalt 30 klassrumsobservationer av olika längd.

Sammanfattning

Vi ser en skola med god kvalitet där elever och lärare trivs, flera i personalen har flertalet arbetsår på skolan, och så väl elever som personal vittnar om en familjär och välkomnande atmosfär på skolan. Pedagogerna möter eleverna med intresse och stor respekt samt har ett mycket respektfullt förhållningssätt.

Undervisningen på Vilans skola håller en hög kvalitet och har lärandet i fokus. Den fysiska miljön i skolan främjar och underlättar inläring med anpassningar som möter elevernas olika behov.

Ett utvecklingsområde är att förankra, och enas kring ett systematiskt värdegrundsarbete, samt stärka värdegrundsarbetet i klasserna och på fritidshemmet. I dagsläget finns inte värdegrundsarbete schemalagt vilket medför att det sker utifrån pedagogernas intresse och kompetens. Skolans rektor behöver också kliva in och ta ett större ansvar över att fattade beslut följs, och att alla på skolan jobbar utifrån gjorda överenskommelser.

Vidare anser vi att fritidshemmets verksamhet skulle kunna ha en tydligare koppling till läroplanens mål. Organisationen kring fritids är god och eleverna är nöjda med verksamheten men innehållet utgår i liten utsträckning utifrån läroplanen och elevernas intresse.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Elever vi intervjuar och samtalar med uttrycker att de trivs och att de tycker deras skola är bra. Pedagoger vi samtalar med beskriver att de trivs på skolan och att många stannar kvar på skolan för den sammanhållning som finns. Under vår observation ser vi pedagoger som har trevligt bemötande gentemot eleverna, de möter eleverna innan lektion genom att uppmärksamma och se alla elever som går in i klassrummet. Vi observerar att elever respekterar och är snälla mot varandra såväl som under lektioner och raster. Vi upplever att det i hög grad finns ett respektfullt förhållningssätt personal till elev, mellan elever och i de flesta fall personal till personal.

Skolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling. I det inledande samtalet med rektor berättar han att skolan haft ett trygghetsteam men som haft svårigheter att ses och inte blivit prioriterat. Rektor berättar att han har lagt ner trygghetsteamet då han inte var nöjd med arbetet. Vidare berättar han att han nu har en plan på att skapa ett nytt trygghetsteam. När vi samtalar med pedagoger så bekräftar även de att trygghetsteamet är under konstruktion men de berättar istället om Vilans vänner. De beskriver att elever har i uppdrag att hjälpa andra elever som exempelvis kan känna sig ensamma på raster. Vi observerar inget arbete med Vilans vänner med vi ser att det står på schemat hos de äldre eleverna. Sista delen i likabehandlingsplanen sitter uppsatt i klassrummen för de yngre åldrarna och i något annat klassrum så sitter egengjorda skyltar med att man inte får

mobbas. Under vår observation ser vi inget arbete i klasserna där de arbetar förebyggande mot diskriminering och kränkande behandling.

Utveckling och lärande/Kunskaper:

Vi ser att undervisningen är planerad, strukturerad och har en tydlig koppling till läroplanens mål i alla årskurser (F-6). Lektionerna inleds i regel med att undervisande pedagog berättar vad eleverna ska göra och i vissa fall kompletteras de muntliga instruktionerna med skriftlig information på tavlan. På vissa lektioner ser vi uppskrivna mål för lektionen på tavlan. Vi hör från både pedagoger och de äldre eleverna att arbetsområden inleds med att pedagogerna presenterar en planering för det kommande arbetsområdet. De äldre eleverna beskriver att de oftast förstår vad det är de ska lära sig och kunna när arbetsområdet avslutats.

Lärmiljön stimulerar i hög grad lärandet, både det lågaffektiva och respektfulla förhållningssättet och den fysiska lärmiljön. Det finns hjälpmedel som exempelvis hörselkåpor och bildstöd för att stödja alla elevers möjligheter till lärande. Bildstödet användes framförallt i de yngre åldrarna och sattes upp på whiteboarden. Vi såg exempel på detta när dagens schema presenterades. I de äldre elevernas klassrum syntes de två kommande veckorna på whiteboard tavlan vilket underlättar för hela klassen. En framträdande styrka i lärmiljön är den fina arbetsron och delaktigheten hos alla elever. Lärarna har ett lågaffektivt bemötande, vi hör inga höga röster vid tillsägelser eller korrigeringar. Det respektfulla bemötandet genomsyrar lärmiljön.

Undervisningen är till viss del varierad med olika arbetsmetoder, framför allt i de yngre åldrarna. För de äldsta eleverna förekommer lägre grad av variation i arbetet. Oftast används läromedel, papper och penna, men vi såg några tillfällen där digitala läromedel används.

Det förekommer till viss del ämnesövergripande arbete, vi ser exempel där eleverna skriver faktatexter som en pedagog berättar att hon bedömer både i samhällsorienterande ämnen och svenska. En annan pedagog berättar att när hon gör planeringar så redogör hon för vilka kunskapskrav hon kommer bedöma i de ämnen som berörs. Vidare säger rektor att han önskar att ämnesövergripande arbete förekom i större utsträckning. I samtal med pedagog berättar hon att de har skapat årshjul i både SO och NO och nu är tanken att de ska lägga till svenskan för att se lämpliga ämnesövergripande arbeten.

Skolledning och pedagoger beskriver att tillgången till digitala verktyg är begränsad vilket påverkar pedagogernas möjligheter att kunna utveckla elevernas digitala kompetens. Elever beskriver att de främst arbetar med böcker. I och med Nacka kommuns nya organisation med rektorsområden beskriver pedagogerna att de hoppas på att skolan de ska slås ihop med kan stötta inom detta område.

Eleverna får i relativ liten utsträckning möjlighet att använda sig av kritiskt tänkande och tränas att självständigt formulera egna ståndpunkter.

Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande:

Eleverna får i ganska stor utsträckning lära sig att ta hand om sin lärmiljö, vi observerar att några klasser har klassvärdar och matvärdar.

De äldre eleverna får utveckla sin förmåga att ta ansvar för sitt lärande, då de inför utvecklingssamtal får planera sitt utvecklingssamtal. I samtal med elever berättar de att de inför samtalet får fundera på vad deras styrkor och områden att utveckla.

Eleverna utvecklar sin förmåga att arbeta efter demokratiska principer genom skolans klassråd och elevråd. Alla klasser har klassråd varje vecka men pedagogerna berättar att det inte finns avsatt tid för detta utan det är upp till varje klasslärare att planera in i klassens schema. Formen för arbetet med demokratiska principer håller en god kvalitet. De elevrådsrepresentanter och andra elever uttrycker att deras önskemål och frågor tas upp på elevrådet.

Bedömning och betyg:

Skolan använder den kommungemensamma skolplattformen Infomentor för kommunikation med elever och vårdnadshavare. Skolplattformen används företrädesvis för kommunikation med vårdnadshavare. I samtal med pedagog i yngre åldrarna så framgår det att de har bloggvärdar som varje vecka ansvarar tillsammans med pedagog att lägga upp bilder på vad de gör och skriva en kort tillhörande text.

Formativ återkoppling sker i varierande grad och på varierande sätt beroende på elevernas ålder/årskurs. Elever på mellanstadiet menar att de till stor del får snabb återkoppling från sin lärare. Återkoppling kan ske i form av samtal eller kommentarer på inlämnade arbeten. Eleverna i de äldre årskurserna uttrycker att de är nöjda med den återkoppling de får. De berättar att de får bedömningar i skolplattformen. Eleverna i de yngre årskurserna menar att det mest är läraren som rättar deras uppgifter. Vi ser exempel på att eleverna i de yngre åldrarna till viss del tränas på att ge kamratrespons men ingen situation där eleverna tränar på att bedöma sina egna resultat. Vi samtalar med en lärare som berättar att de till viss del talar bedömning individuellt med eleverna. Inför nya arbetsområden pratar de bedömning i helklass, och inför utvecklingssamtalen.

För att säkra en likvärdig och rättssäker bedömning av de nationella proven har pedagogerna för de äldre åldrarna planerat sambedömning av de nationella proven i årskurs 6.

Fritidshemmet:

Fritidshemmet består av fyra åldershomogena avdelningar för de yngre åldrarna, samt en fritidsklubb för de äldre åldrarna. Rektor berättar att det finns en fritidssamordnare på skolan, som inte deltar i fritidsverksamheten under eftermiddagen, men som samordnar verksamheten under möten och planeringsdagar. Vissa delar av verksamheten samplaneras genom grovplanering inför läsåret. Fritidshemmet har sedan gemensam planeringstid ett

tillfälle per vecka. Fritidspersonalen deltar under skolans arbetslagsmöte, där fokus till stor del ligger på skolans verksamhet.

Under fritidshemmet erbjuds eleverna möjlighet att prova varierande aktiviteter och tekniker dock ges eleverna i liten utsträckning inflytande över innehållet. Varje dag erbjuds aktiviteter som utevistelse, rörelse, fri lek och olika former av skapande. Fritids börjar alltid med fritidssamling, mellanmål och utevistelse sedan får eleverna välja aktivitet. Avdelningarna hålls till stor del separerade från varandra fram till kl 16.30, då eleverna samlas på en stängningsavdelning. Elever uttrycker att de är nöjda med fritidsverksamheten.

Digitala verktyg används i liten utsträckning. Under vår observation ser vi inte några exempel på värdegrundsarbete under tiden då eleverna är på fritidshemmet.

Planeringen utgår i varierande utsträckning utifrån läroplanen. Vi kan under vår observation se att utbudet av aktiviteter och organisationen av verksamheten skiljer sig mellan avdelningarna. Vi ser en avdelning som är organiserad med veckoplaneringar medan en annan bygger på mer frihet för eleverna.

Under skoldagen är personalen i fritidshemmet kopplad till olika klasser och har varierade arbetsuppgifter. Fritids möjliggör halvklasser och håller då i verksamhet som främst är kopplat till skolans läroplan. Samverkan mellan fritidshemmet och skolan varierar. Fritids är representerade i skolans ledningsgrupp.

Styrning och ledning:

Skolledningen består huvudsakligen av rektor, det finns också en biträdande rektor på skolan, men denne är för tillfället långtidssjukskriven. Skolan har även en befattning som har titeln biträdande rektor, men dennes huvudsakliga arbetsuppgifter är att organisera modersmålsundervisningen i Nacka, vilket gör att endast 10-20% av tiden läggs på Vilans skola, och då med fokus på IKT.

Rektor menar att han stundtals känner sig ensam i uppdraget, det finns en ledningsgrupp på skolan, som består av arbetslagsledare, fritidssamordnare och specialpedagog. Rektor menar dock att de huvudsakligen fokuserar på det pedagogiska arbetet. Skolan är nu i en fas där det systematiska arbetet håller på att byggas upp. Skolan har under föregående läsår arbetat med PRIO och arbetar nu för att implementera och hålla i de rutiner som arbetades fram under PRIO-arbetet.

Rektor informerar oss om att en omorganisation i kommunen är på gång, skolan kommer att ingå i ett nytt rektorsområde, och således få ny rektor. Personalen på skolan upplever att beslut fattas i demokratisk ordning, men att besluten inte alltid går att genomföra, flertalet pedagoger som vi talar med menar att de behöver mer stöd av rektor för att se till att tagna beslut genomförs.

Rektor menar att de arbetar för att ta fram goda rutiner för möten och samverkan mellan klasserna, då det idag ser olika ut under möten och årskurser.

Rektor berättar att hen fram tills maj 2019 även hade ansvar för skolans förskola men att nu finns chef för förskolan anställd och rektor kan fokusera fullt ut på skolan. Rektor är i vårt

samtal öppen med skolans styrkor och utvecklingsområden, vi upplever att det till stor del finns en samsyn på skolan kring dessa utvecklingsområden. Rektor berättar att många har arbetat länge på skolan och att det finns en fin sammanhållning inom personalgruppen, något som bekräftas i samtal med lärare och pedagoger. Rektor menar att skolan är på väg att starta upp ett nytt systematiskt arbete kring värdegrund och trygghetsarbete,

Bedömning i skala⁸

Grundskola

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,2
Kunskaper	3,1
Ansvar och inflytande för elever	2,8
Bedömning och betyg	2,8
Fritidshem	2,8
Styrning och ledning	2,6

Starka sidor

De vuxna har ett respektfullt förhållningssätt mot eleverna (Normer och värden)

Beskrivning: Under alla lektioner samt utanför klassrum ser och hör vi att pedagogerna bemöter eleverna på ett trevligt och respektfullt sätt. Eleverna beskriver att pedagogerna lyssnar på dem och är allmänt lyhörda. De berättar att deras pedagoger är snälla och hjälpsamma. I samtal och intervjuer med personal och elever på skolan framgår att det är god stämning på skolan.

---

⁸ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Bedömning:

All personal på skolan har ett trevligt bemötande gentemot alla elever. De visar intresse att hjälpa och utveckla efter eleverna efter deras behov. Detta visar sig i god stämning och elever som trivs på sin skola.

Lär miljön stödjer utveckling och lärande (Kunskaper)**Beskrivning:**

Den fysiska lärmiljön såväl som arbetsro och förhållningssätt stöder lärandet. Det lågaffektiva förhållningssättet och respekten mellan personal och elever stödjer utveckling och lärande i hög grad. Fritidshemmets personal är med under skoldagen och det är en bidragande faktor till den goda arbetsron och lärmiljön.

Bedömning: Lär miljön håller en god kvalitet och vi vill särskilt lyfta fram arbetsron som förekommer i alla klasser vi observerar.

Undervisningen är planerad, strukturerad och har tydlig koppling till läroplanens mål (kunskaper)

Beskrivning: Vi ser att undervisningen är planerad, strukturerad och har en tydlig koppling till läroplanens mål. Vi ser anpassningar utifrån elevernas behov av stöd, till exempel hörselkåpor och bildstöd då framförallt i de yngre åldrarna. I varje klassrum är schemat skrivet på whiteboardtavlan och bland de lägre årskurserna finns även bildstöd till schemat uppsatt. Pedagogerna presenterar mål för lektionen och är tydliga med vad eleverna ska göra.

Bedömning: Undervisningen håller en god kvalitet och då tack vare den planering, struktur och tydliga koppling till läroplanens mål som pedagogerna har.

Utvecklingsområden

Kreativa arbetsformer och användande av digitala verktyg kan utvecklas (Kunskaper)

Beskrivning: Flera pedagoger uttrycker att bristen på antal fungerande enheter medför att de inte har möjlighet att utveckla elevernas digitala kompetens. Vid vårt besök ser vi framförallt att de digitala enheter som finns används i skrivande syfte. Användande av digitala enheter förekommer till viss del bland de yngre eleverna och då används specifika appar (exempelvis inom matematik och svenska).

Vi ser inga exempel på kollaborativa/kreativa arbetsformer under vår observation.

Bedömning: Digitala verktyg används i regel endast vid skriftliga arbeten och för att söka efter information. Eleverna ges begränsad möjlighet att utveckla sin digitala kompetens. Elevernas möjlighet att utveckla sin kreativitet genom exempelvis kollaborativa arbetssätt är liten.

Värdegrundsarbete (Normer och värden)

Beskrivning: Skolan har sedan tidigare haft ett trygghetsteam på skolan bestående av pedagoger. Enligt rektor fungerade inte trygghetsteamets rutiner för när de skulle ses och arbetet blev inte prioriterat. Rektor har en plan om att starta upp arbetet igen med nya pedagoger.

Bedömning: Skolan saknar idag ett värdegrundsarbete men är under uppbyggnad samt det systematiska och förebyggande arbetet förekommer i viss utsträckning i verksamheten.

Läroplanen för fritidshemmet kan i högre utsträckning genomsyra verksamheten (Fritidshem)

Beskrivning: Personalen på fritidshemmet är till liten del förtrogna med läroplanens innehåll och mål. Vi varken ser eller hör exempel på hur de kopplar läroplanens mål till de planeringar som skrivs och genomförs. Verksamheten är överlag bra organiserad men saknar till viss del lärarledda aktiviteter och möjlighet till elevinflytande.

Bedömning: I viss utsträckning sker lärande utifrån läroplanens mål, men behöver stärkas upp. En mera samplanerad verksamhet mellan de olika avdelningarna skulle stärka en-skola-känslan.

Ledning av det pedagogiska arbetet (styrning och ledning)

Beskrivning: Personalen på skolan menar att de behöver mer stöd från rektor i arbetet med det systematiska arbetet, så som mötesstrukturer, planeringsmöten, samarbete och samsyn mellan klasserna. Fritidshemmet beskriver att rektor inte är så närvarande i deras verksamhet, något de gärna välkomnar.

Under vår observation framkommer det att fattade beslut inte alltid genomförs i praktiken.

Bedömning: Rektor kan i större utsträckning ta ansvar för att följa upp verksamhetens fattade beslut, samt även närvara mer under skolans fritidsverksamhet.

Skolledningens kommentarer

Vilans skola

Våga Visa-observationen påvisade såväl styrkor som förbättringsområden som redan var kända för verksamheten och ledningen. Rapporten blev en bekräftelse på skolans kvalitet, arbetsro och trivsel.

Våga Visas observatörer noterade att Vilans skola behöver uppdatera sina digitala hjälpmedel. Detta kommer att prioriteras under kommande år. Observationen gjorde oss uppmärksamma på att vårt värdegrundsarbete inte är tillräckligt synligt, det ska vi förbättra

genom en nystart vad gäller Trygghetsarbete (såväl främjande, förebyggande som åtgärdande) i samarbete med Sickla skola.

Observationen visade en markant variation mellan avdelningar samt en svag länk till läroplanen i fritidshemmet. Detta är ett stort utvecklingsområde och arbetet med pedagogiska planeringar för fritidsverksamheten har påbörjats sedan Våga visa-observationen genomfördes.

Vilans skola har under åren haft ett flertal chefsbyten, vilket har påverkat den långsiktiga planeringen.

Tidpunkten för observationen var olycklig då den genomfördes direkt efter höstlovet, då pågående arbeten inte kunde påvisas i samma utsträckning. Efter ett lov är det snarare uppstarter av nya arbetsområden och pedagogerna kunde därför inte påvisa t ex pågående ämnesövergripande arbeten.

Vilans ledning tackar för observationen och ser med tillförsikt fram emot de förändrings- och utvecklingsarbeten som nu kommer att såväl fortgå, påbörjas som genomföras.

Åsa Portelius rektor för Sickla rektorsområde
Ami Öhman bitr rektor Vilans förskola
Ted Yap tf bitr rektor Vilans skola

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitetsarbete/vaga-visa/>